

عوامل تعیین کننده موفقیت بازاریابی کششی در گردشگری غذا رهیافت فراتر کیب

محمد غفاری^{۱*}، میثم شفیعی^۲، ابوالفضل حاتمی ورزنه^۳، وحید حیدرپور دعوی‌سرانی^۴، مهدی فرمانی^۵

DOI:10.22034/jtd.2020.250202.2136

چکیده

کشور ایران در حوزه گردشگری غذا قابلیت‌های منحصر به فرد فراوانی دارد و می‌تواند با بسیاری از کشورهای مطرح در این صنعت رقابت کند و درخصوص برخی از مواد غذایی در سطح جهان صاحب برند شود. پژوهش حاضر، به دنبال شناسایی عوامل مؤثر در موفقیت بازاریابی کششی در گردشگری غذایی است. این پژوهش، از نظر هدف توسعه‌ای، از نظر روش جمع آوری داده‌ها توصیفی اکتشافی و همچنین روش تحقیق آن فراترکیب است. جامعه آماری شامل مقالات خارجی و معتبر و در دسترس پژوهشگر در پایگاه‌های داده آی اس آی و اسکوپوس و است که از بین آن‌ها تعداد ۵۰ پژوهش، که با موضوع پژوهش مرتب‌بودند، به عنوان نمونه انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری غیرصادفی (هدفمند) و ابزار گردآوری داده‌های پژوهش استناد و مدارک است. روایی پژوهش با استفاده از تحلیل گسپ و پایایی آن نیز با استفاده از ضربی کاپا بررسی و تأیید شد. گفته است که تحلیل پژوهش‌ها با استفاده از نرم افزار مکس کیودا انجام شد. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که برای رسیدن به موفقیت بازاریابی کششی در گردشگری غذا باید به ویژگی‌های غذایی، نظیر ظاهر و عطر غذا؛ شواهد فیزیکی نظیر چشم انداز؛ عوامل پشت صحنه نظیر فرهنگ، تاریخ و ارزش؛ سهولت سفر به مقصد نظیر دسترسی و هزینه؛ خدمات اضافی مقصد نظیر وجود راهنمای، فعالیت‌های ترکیبی و سرگرمی‌ها؛ جذابیت‌های مقصد نظیر رویدادهای آشپزی، مناطق خرد، محل‌های غذاخوری و آشپزی و درنهایت به اقدامات ترویجی مقصد نظیر رسانه‌ها و تبلیغات توجه کرد.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۹/۰۶

واژه‌های کلیدی:

گردشگری، گردشگری غذا، بازاریابی کششی، فراترکیب

مرتب‌باغدا شرکت کرده‌اند (Sohn & Yuan, 2013).

غذا جزء مهمی در گردشگری است. مطالعات قبلی نشان می‌دهد که غذا جاذبه‌ای شایان توجه برای سفر مردم است (Cohen & Avieli, 2004). به گفته پسیر (1998)، غذاهای سنتی می‌تواند جاذبه‌های توریستی بسیار عالی در انتخاب مقصد سفر را مستحب باشد و همچنین ادعا کرده که خوردن غذاهای محلی ممکن است بخش جدایی‌ناپذیر از تجربه سفر باشد؛ به این علت که مواد غذایی به منزله سرگرمی و فعالیت‌فرهنگی در نظر گرفته می‌شود. کوهن و اویلی (2004) جاذبه‌های آشپزی را عامل منحصر به فرد و جذاب برای انتخاب سفر می‌داند. لونگ و لکسینگتون (2004) نیز در اهمیت غذا در گردشگری ادعا کرند کاوش غذایی هم در انتخاب مقصد و هم در چرخه گردشگری اهمیت دارد.

مقدمه

در صنعت گردشگری بخش‌های گوناگونی وجود دارد که در این میان بخش خوارک و نوشیدنی اهمیت بسزایی دارد (Hall & Sharples, 2003). غذاخوردن یکی از فعالیت‌های عمده سفرهای گردشگری است و به منزله اوج تجربه گردشگری و یکی از جنبه‌های مهم گردشگری شناخته می‌شود که مقاصد گردشگری در آن به رقابت می‌پردازند (Ergal et al., 2011). طبق داده‌های سازمان جهانی گردشگری، برای حدود ۴۴ درصد از مسافران در سرتاسر جهان، غذا یکی از سه معیاری است که برای تعیین مقصد سفر آن را در نظر می‌گیرند (Moira et al., 2015). براساس بررسی‌های صورت گرفته از بازار گردشگری غذا، ۲۷ میلیون گردشگر، یعنی ۱۷ درصد از مسافران تفریحی، در فعالیت‌های

۱. استادیار، دانشکده مدیریت و حسابداری، پردیس فارابی، دانشگاه تهران، ایران (نویسنده مسئول); ghaffari.mohammad@ut.ac.ir
۲. استادیار، دانشکده مدیریت و حسابداری، پردیس فارابی، دانشگاه تهران، ایران
۳. استادیار گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه حضرت معصومه (س)، ایران
۴. کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و حسابداری، پردیس فارابی، دانشگاه تهران، ایران
۵. کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و حسابداری، پردیس فارابی، دانشگاه تهران، ایران

انجمن علمی گردشگری ایران

مدیریت مؤثر عوامل موقعيت‌آمیز تأثیر می‌گذارد و باید این عوامل برای هر بخش شناسایی شود؛ زیرا ممکن است بین بخش‌ها متفاوت باشد.

مدیران برای اطمینان از پایداری صنعت گردشگری راهبرد کشش را به کار برده‌اند تا تصمیمات گردشگران خود را تحت تأثیر قرار دهنند. اگرچه مفهوم کشش به خوبی درکشده و این راهبرد مدت‌هاست که در دنیای امروز استفاده می‌شود، تحقیقات اندکی در مورد تأثیر آن در حوزه گردشگری، بهویژه گردشگری غذا، وجود دارد. همچنین برغم توجه جدی به گردشگری غذا در دنیا، در ایران با وجود برخورداری از مواد غذایی محلی و سنتی، به آن توجه چندانی نشده است. تاجابی که نگارنده برسی کرده است، تحقیقاتی که پژوهشگران داخلی در کشور انجام داده‌اند بسیار اندک است. متأسفانه حتی نوشه‌ها درباره این موضوع بسیار فقیرند و در متابع و کتاب‌هایی که در مورد گردشگری، به‌طور اعم و گردشگری غذا به‌طور اخص منتشر شده، به مقوله گردشگری غذا پرداخته نشده یا به صورت گذرا مطرح شده است. حال آن‌که کشور ما در این زمینه قابلیت‌های منحصر به‌فرد فراوانی دارد و می‌تواند با بسیاری از کشورهای مطرح در این صنعت رقابت کند و درخصوص برخی از مواد غذایی در سطح جهان صاحب برند شود. از آنجاکه تاکنون پژوهشی بین‌المللی‌نمودن این عوامل مؤثر در موقعيت بازاریابی کششی در گردشگری غذا انجام نشده است، هدف این پژوهش آن است که با شناسایی عوامل مؤثر در موقعيت بازاریابی کششی در گردشگری غذا، این عوامل را در سطح دنیا شناسایی کند تا مسیر برنامه‌ریزی و اقدامات در راستای توسعه گردشگری غذا در ایران را تسهیل کند و به سیاست‌گذاری مدیران و دست‌اندرکاران این صنعت کمک کند. با شناسایی و درک این‌که این عوامل چه هستند، تعداد بیشتری از گردشگران غذا ممکن است جذب شوند که این امر می‌تواند در رقابت و پایداری بخش گردشگری غذا تأثیر بگذارد. بنابراین، صرف نظر از مطالعات گستره‌ای که قلاً در مورد عوامل مؤثر در موقعيت در صنعت گردشگری انجام شده است، در بخش گردشگری غذا تحقیقات خاصی باید انجام شود؛ پس از تلاش برای کشف مطالعات قبلی، فقدان ادبیات و مطالعات برای گردشگری غذا، بر شکاف و لزوم تحقیقات بیشتر تأکید کرده است. بنابراین، باید تحقیقات ویژه‌ای در مورد گردشگری غذا انجام شود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

تحقیقات گذشته نشان می‌دهند که رابطه مهمی بین صنعت غذا و صنعت گردشگری وجود دارد (Hornig et al., 2012). به‌طورکلی، مواد غذایی زبان مشترک و بالاتر از آن، حق

غذا از عوامل مهم مؤثر در تجربه کلی گردشگری به‌شمار می‌رود (Coria et al., 2008; Okumus et al., 2007). با توجه به این‌که غذا در حکم استعاره در ساخت و بیان قویمت و تمدن فرهنگی عمل می‌کند (Ellis et al., 2018: 261)، از این‌رو، دانستن این‌که چه جنبه‌هایی از تجربه غذا، تعطیلات را رضایت‌بخش‌تر می‌کند ضروری است. اگر ارتقا‌دهنگان بدانند که محصولات گردشگری در رضایت گردشگران تأثیر می‌گذارد، ممکن است راهبردهای بازاریابی مناسب در نظر بگیرند که رضایت گردشگران را افزایش دهد. تحقیقات گذشته نشان می‌دهد که غذاخوردن یکی از فعالیت‌های عمده سفرهای گردشگری است و به عنوان اوج تجربه گردشگری و یکی از جاذبه‌های مهم گردشگری شناخته می‌شود که مقاصد گردشگری در آن به رقابت می‌پردازند (Ergal et al., 2011). از آنجاکه مواد غذایی بخش بزرگی از هزینه‌های گردشگران را به خود اختصاص می‌دهد، اهمیت زیادی دارند و انجمن جهانی سفر تخمین می‌زند که در گردشگری غذا، سالانه بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار هزینه می‌شود (May & Mazza, 2013). گردشگری غذا به‌منزله یکی از جاذبه‌های ارائه‌شده در مقصد در نظر گرفته می‌شود؛ بنابراین میتواند بخشی از راهبرد بازاریابی یک مقصد را تشکیل دهد. با توجه به این دیدگاه، آشکار است که بازاریابی مقصد و گردشگری غذا به یکدیگر مرتبط‌اند. پس هیچ مقصدی نمیتواند اهمیت غذا به‌منزله کلید یا در اغلب موارد در حکم جاذبه‌ای حمایتی نادیده بگیرد (Du & Heath, 2006). امروزه برای بسیاری از گردشگران، لذت‌بردن از غذای یک مقصد تنها بخشی از انتظاراتی است که آن‌ها در سفر دارند. تحقیقات نشان می‌دهند که صرف نظر از این موارد، غذا و نوشیدنی به عامل کشش چشمگیری تبدیل شده‌اند که در انتخاب مقصد گردشگران تأثیر می‌گذارند. به باور نلسون (2015)، گردشگری غذا در وسیع‌ترین معنایی که داشته به مثابه عامل کشش در بازاریابی مقصد معرفی می‌شود. در بسیاری از کشورهای آسیایی، از جمله هنگ‌کنگ و سنگاپور، غذا عامل اصلی کششی برای جذب گردشگران به‌شمار می‌رود (Horng & Tsai, 2012). با توجه به این‌که اهداف از صنعت به صنعت دیگر متفاوت است، هر بازار و صنعت فاکتورهای مهم موقعيت خود را خواهد داشت. در صنعت گردشگری، بخش‌های متنوعی وجود دارد که از نظر ماهیت، عملیات و محیط خارجی متفاوت‌اند. بنابراین عوامل مؤثر در موقعيت در هر بخش و نوع عملکرد نیز می‌تواند متفاوت باشد. علاوه‌براین، عوامل مهم موقعيت می‌تواند به عناصر بدنی ملموس یا عناصر خدمات نامشهود مربوط باشد (Wang et al., 2016: 93). از این‌رو نوع و ماهیت عملیات گردشگری در

تصویری پایدار از آن مقصد در ذهن برجای گذارند (Sengal et al., 2015). در سال‌های اخیر، گردشگری غذا با هدف حفظ و توسعه محصول غذاهای محلی به گردشگر اجازه کشف ریشه‌های غذایی در آن منطقه را داده و به منزله بخشی از گردشگری فرهنگی پیوسته در حال رشد است (Bencivenga et al., 2016). در دهه گذشته، رقابت در حال افزایش بین مقاصد گردشگری به توسعه جاذبه‌های جذاب‌تر برای جلب نظر گردشگران منجر شده است. بسیاری از مقاصد از غذا در حکم منبع جذابیت به منظور تقویت راهبرد بازاریابی استفاده کرده‌اند (Lin et al., 2011) و در حال ترویج خود به منزله مراکز غذا و فرهنگ و تبدیل محصولات و تجارب غذایی و نوشتیدنی خود در حکم جاذبه‌اند (& Robinson & Getz, 2016). گردشگری غذا جایگزین کارآمد و مؤثری برای مقاصد جدیدی به شمار می‌رود که دریا، خورشید و شن و ماسه ندانند. گردشگری غذا ارزش افزوده مهمی را به مقاصد برای تبدیل آن‌ها به مقاصد توریستی خلق می‌کند و باعث ایجاد بازار خاص برای آن‌ها می‌شود (Kivela & Crotts, 2006a).

راهبرد کشش یک راهبردی تبلیغاتی است که بر ایجاد تفاضلی مصرف کنندگان برای یک محصول خاص از طریق به دست آوردن آگاهی قوی از بزن، ایجاد و تصویر برداری از بزن تجاری متمرکز نمود. برای افزایش عملکرد بازار، مدیران بازاریابی باید عاقلانه سرمایه‌گذاری های بازاریابی را به صورت غیر مستقیم بر روی مشتریان بالقوه اختصاص دهند؛ همچنین می‌تواند منابع بازاریابی خود را نیز به ارتقای نام تجاری خود و ترجیح در بین مشتریان نهایی اختصاص دهد. این نوع بازاریابی خاص مکانیزم‌ها و اهداف گوناگون کاری دارند. تحقیقات گسترده همچنین راهبردهای بازاریابی گوناگون را، که می‌توانند برای پیشبرد هدف استفاده کند، بررسی کرده است. ادبیات موجود در حوزه انگیزش در گردشگری بیان می‌دارند که مدل عوامل کششی چارچوبی مناسب برای اندازه‌گیری و مشخص کدن نیروها و عوامل گوناگونی است که افراد را برای رفتن به سفر تشویق و آن‌ها را به مقصدی خاص جذب می‌کند (Lian Chan & Baum, 2007).

یکی از راههای شناسایی انگیزه‌های گردشگری، شناخت عوامل انگیزشی یعنی عوامل کششی است. تحقیقات تجربی انجام شده در گذشته بیان می‌دارند که نیروی غالب به نام کشش در انگیزه‌ها تأثیرگذارند. بقای محصول و پایداری آن جز با شناخت عوامل انگیزش و جذب در بازارهای هدف امکان‌پذیر نیست. عوامل کششی عواملی اند که در مقصد قرار دارند و فرد را بر می‌انگیرند و تشویق می‌کنند تا اوقات فراغت خویش را به نحوی بگذرانند؛ یون و یوسال (2005) عنوان می‌کنند که انگیزه‌های کشش مربوط به حنه‌های

جهانی برای هر فرد است. مواد غذایی نیز همانند زبان، ابزاری برای برقراری ارتباط و به اشتراک گذاشتن احساسات است. لذت‌بردن از غذا، نه فقط در طعم و مزه، بلکه در اشتراک‌گذاری آن با دیگران است و می‌توان از آن به منزله تاریخ فرهنگ یاد کرد (Buiatti, 2011: 93). خوردن نیازی فیزیولوژیکی است که چه در خانه و یا در طی سفر باید برآورده شود. مصرف غذا در طی سفر اندکی متفاوت و منحصر به فرد است؛ زیرا در محیطی خارجی رخ می‌دهد (Mak et al., 2012). وضعیت و برتری غذا در این است که گردشگران اغلب مقصد را براساس غذای مدنظر انتخاب نمی‌کنند، بلکه آن‌ها رضایت از تعطیلات و خاطرات سفر را با بحث بر سر غذا خاتمه می‌دهند (Ardabili et al., 2011). غذا در صنعت گردشگری نقش چندگانه دارد. از یکسو عنصر ضروری هر سفر سیاحتی است؛ زیرا گردشگر باید نیازهای فیزیولوژیکی خود را تأمین کند تا بتواند فعالیت‌های توریستی موجود در مقصد را انجام دهد. از سوی دیگر، بعضی از مقاصد، براساس ویژگی‌های منطقه‌ای جذب گردشگر، غذاهای باکیفیتی دارند و اعلام می‌کنند که منطقه پتروفسکا فقط به خاطر غذا ارزش دیدن دارد (& Petrevska, 2014: 2).

گردشگری غذایی شامل بازدید از تولیدکنندگان اولیه و ثانویه مواد غذایی، جشنواره غذا، رستوران‌ها و مکان‌های خاص برای تست غذا یا تجربه ویژگی‌های منطقه تولید مواد غذایی متخصص و بامزه غذاهای یک آشپز خاص است (Hall & Mitchell, 2001; Marzo & Pedraja, 2012). اصطلاح گردشگری غذا گونه‌ای از گردشگری را معرفی می‌کند که مواد غذایی را یکی از عوامل ایجاد انگیزه برای سفر به شمار می‌آورد. گردشگری غذا بخش رویه‌رشد سریعی است که پدیده‌های مرتبط بسیاری را پوشش می‌دهد. این نوع از گردشگری به نسبت دهه گذشته، ۳۰ درصد رشد داشته و فرصت‌های زیادی را برای کارآفرینان فراهم کرده است (Stanley & Stanley, 2014). گردشگری غذا به سفری تجربی به منطقه‌ای گسترونومیک اشاره دارد که هر فعالیت گردشگری مرتبط با غذا، همچون بازدید از تولیدکنندگان غذا، فستیوال‌های غذا یا نمایشگاه‌های غذا را شامل می‌شود (WTO, 2012). بهیانی دیگر، گردشگری غذا و خوارک مفهومی است که وقتی مطرح می‌شود، در خود دلالت‌های بسیار و سودمندی برای رشد اقتصادی به همراه دارد. گردشگری غذا به بازدید یا مسافرتی ارجاع دارد که انگیزه اصلی آن غذا و نوشیدنی است؛ درنتیجه مهم‌ترین انگیزه برای افراد در این نوع از گردشگری، علاقه به تجربه غذا و نوشیدنی است که می‌توانند به علت متفاوت بودن با خوارک روزمره ساست فهنجگ، که در آن اواهه مم شوند

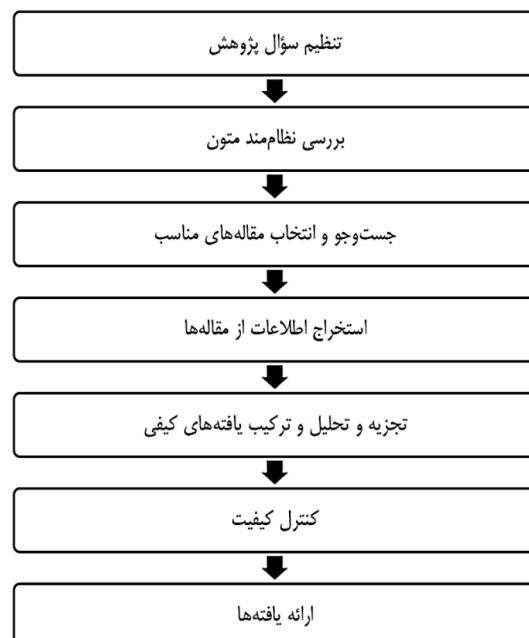
اینzen علمی گردشگری ایران

مقصد» به مطالعه پرداختند. به این منظور، پیمایشی با مشارکت ۲۰۰ نفر از گردشگران بین‌المللی در تایلند انجام شد. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که ده انگیزه برتر تعیین‌کننده در فاینده تصمیم‌گیری تایلند بهمنزله مقصد بین‌المللی شامل کسب تجربه، آرامش‌بخش‌بودن، یادگیری فرهنگ جدید، غذای تایلندی، علاقه‌مندی‌بودن به کشور تایلند، فرار از زندگی روزمره، فرهنگ و بازارهای سنتی، آب‌وهای خوب و ماجراجویی و لذت‌بردن از فعالیت‌هast. طبقه‌بندی انگیزه‌های مبتنی بر فشار و کشش نشان داد که کسب تجربه در سرزمین‌های خارجی مهم‌ترین انگیزه فشار گردشگران بین‌المللی برای سفر بوده، درحالی که غذای تایلندی بالاترین اهمیت را بهمنزله انگیزه کشش دارد. پستک و کینجارویک (2014) در پژوهشی تحت عنوان «تصویر درکشده گردشگر از غذای بومی» به مطالعه پرداختند. به این منظور، پیمایشی با مشارکت ۵۰۰ نفر از مشتریان رستوران‌ها، هتل‌ها و هاستل‌های شهر ساراییو انجام شد. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که تصویر غذای بومی شامل چهار بعد مزایای سلامتی و مخذلی‌بودن غذا، قیمت و کیفیت غذا، میراث فرهنگی و منحصر به‌فرد غذا و تصویر غذای مؤثر است. نتایج همچنین نشان داد که این ابعاد در رضایت کلی گردشگر درباره تجربه غذا اهمیت نسبی متفاوتی دارند. خانا (2016) در پژوهشی تحت عنوان «بررسی تأثیر عوامل کشش و رانش بر تصمیمات بازدیدکنندگان برای بازدید از جاذبه‌های غذا در یک مقصد خاص» به مطالعه پرداختند. به این منظور، پیمایشی با مشارکت ۲۰۳ نفر از بازدیدکنندگان در محل سکونت آمیش‌ها انجام شد. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که مقصد خود به جذب گردشگر منجر شده است. چون این منطقه به عنوان مقصد توریستی محبوب و شناخته‌شده در ایالت اوایلو بهشت تبلیغ می‌شود و این بازاریابی عظیم شامل جاذبه‌های متنوع نظری فعالیت‌ها و رویدادهای فرهنگی، کارخانه‌های محلی، نانوایی‌های محلی، فروشگاه‌های سخت‌افزار و مبلمان محلی، رستوران‌های محلی، صبحانه محلی، مزارع، طبیعت، موزه‌ها و جاذبه‌های جشن است. هاتینگ و سوارت (2016) در پژوهشی تحت عنوان «انگیزه و سطح رضایت بازدیدکنندگان از شرکت در جشنواره غذا و نوشیدنی» به مطالعه پرداختند. به این منظور، پیمایشی با مشارکت ۳۱۶ نفر از بازدیدکنندگان این جشنواره در شهر کیپ تاون انجام شد. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که پنج مورد از مهم‌ترین انگیزه‌های بازدیدکنندگان، ترکیبی از انگیزه‌های فیزیولوژیکی شامل مزه‌کردن، لذت‌بردن از غذا، استراحت و لذت‌بردن از محیطی متفاوت، صرف زمان با خانواده و دوستان و همچنین دیدن برنامه زنده سرآشپزهای بیرونی، موقعیتی یا تشخیصی است. درواقع عوامل کششی بیشتر بیرونی و ناشی از جذابیت‌ها و ویژگی‌های مقاصدند. سنجش انگیزه‌های گردشگران، در قالب دو گروه عوامل کششی برگرفته از ویژگی‌های مقاصد گردشگری و عوامل رانشی با منشاً درونی که موجب ترک محیط مبدأ از سوی گردشگران می‌شود صورت می‌گیرد (Anton, 2014). تیکانس (2007) اشاره کرده است که عوامل کششی به‌منظور توضیح میل به رفتن به تعطیلات مفیدند و این عوامل نیازها، حرکت‌ها و انگیزه‌های مشابهی را در تمایلات مصرف‌کننده به‌کار می‌گیرند (Gomez & Martin, 2010). انگیزه‌های توریستی مرتبط با انتخاب و مصرف مواد غذایی در هنگام تعطیلات، یکی از پنج مورد مطالعه شده در حوزه گردشگری غذایی در طول دو دهه گذشته است (Ellis et al., 2018). از طرفی رابطه میان میراث و غذا بسیار نزدیک است. از منظر میراث، گسترونومی ترکیبی از عناصر ملموس و ناملموس است (Timothy & Ron, 2013). بنابراین، غذا هویتی فرهنگی است (Hillel, 2013). در هر صورت، گسترونومی بهمنزله نمادی از هویت باید معتبر باشد (& Yeoman, 2016). در این راستا، گسترونومی یکی از انگیزه‌های کشش است (Anton et al., 2017; Vareiro et al., 2012; Vong & Ung, 2016).

محمد و سام (۲۰۱۰) در پژوهشی تحت عنوان «تحلیل عوامل رانشی و کششی انگیزه‌های سفر گردشگران خارجی» به مطالعه پرداختند. به این منظور، پیمایشی با مشارکت ۹۵۰ نفر از گردشگران خارجی در کشور اردن انجام شد. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که مهم‌ترین عوامل رانشی گردشگران خارجی نیاز به احترام و توسعه روابط است؛ همچنین مهم‌ترین عوامل کششی کشور اردن برای گردشگران خارجی، رویدادها و سرگرمی، دسترسی مناسب و جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی عنوان شد. کاسان و کاسیتا (2013) در پژوهشی تحت عنوان «انگیزه‌های کشش و رانش برای بازدید از موریس به عنوان مقصد گردشگری» به مطالعه پرداختند. به این منظور، پیمایشی با مشارکت ۲۰۰ نفر از گردشگران خارجی در نقاط مختلف جزیره موریس انجام شد. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که استراحت و آرامش قائم‌کننده‌ترین نیروهای انگیزه فشارند که به دنبال آن، دلتگی، فرار، تازگی و تعامل اجتماعی رخ می‌دهد. همچنین از انگیزه‌های مبتنی بر کشش می‌توان به سواحل و محیط عجیب و غریب، آب‌وهای خاص، مناظر زیبا، خدمات مهمان‌نوازی و فرهنگ اصیل توریستی اشاره کرد. یمجانیا و ونگلید (2014) در پژوهشی تحت عنوان «گردشگران بین‌المللی، انگیزه سفر به سیله عوامل کشش و رانش و تصمیم‌گیری برای انتخاب تایلند به عنوان انتخاب

شوند و مدیران و سیاست‌گذاران در ایران آن‌ها را اولویت‌بندی و پیاده‌سازی کنند.

مشهور است. علاوه بر این‌که اکثر بازدیدکنندگان از بسیاری از جنبه‌های رویداد راضی بودند و تقریباً تمام انتظاراتشان برآورده شد. با این حال بازدیدکنندگان از برخی جنبه‌های رویداد مانند اطلاعات درمورد رویداد، بهبود سالانه رویداد و علامت‌گذاری در داخل و اطراف محل برگزاری راضی نیستند و این جنبه‌ها به‌منظور بخشی از راهبردهای بازاریابی برای اجیای رویداد مؤثر است. علی و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی تحت عنوان «عوامل مؤثر بر رضایت گردشگران، وفاداری و تبلیغات دهان به دهان در انتخاب غذایی محلی در پاکستان» به مطالعه پرداختند. به‌این‌منظور، پیمایشی با مشارکت ۲۸۶ نفر از گردشگران در کشور پاکستان انجام شد. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که کیفیت مواد غذایی، کیفیت محیط زیست درکشده، ارزش درکشده و کیفیت خدمات تأثیر معناداری در رضایت گردشگران دارد. با این‌حال، کیفیت تعامل بین فردی تأثیر ناچیزی در رضایت نشان می‌دهد. با توجه به این‌که در ایران با وجود بهره‌مندی از تنوع مواد غذایی محلی و سنتی به گردشگری غذا توجه چندانی نشده و تاجیکی که پژوهشگر بررسی کرده، تحقیقات انجام‌شده در کشور بسیار اندک است؛ رشد و توسعه این بخش می‌تواند در تحرک، پویایی و توسعه همه‌جانبه و پایدار کشور و جوامع شهری نقش مؤثری ایفا کند. با توجه به اهمیت موضوع و نقش بسیار مهم صنعت گردشگری غذا در کشور، در پژوهش حاضر تلاش خواهد شد عوامل مدنظر در سطح بین‌الملل استخراج و شناسایی مشاهده می‌شود.

شکل ۱: روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو

و با استفاده از واژه‌های کلیدی مدنظر، ۵۰ مقاله در این موضوع یافت شد. در این پژوهش، از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش، کلیه مقاله‌های منتشرشده در پایگاه‌های اطلاعاتی علمی معتبر خارجی آی‌اس‌آی و اسکوپس است که براساس کلیدواژه‌های تعریف شده، به منظور دستیابی به نمونه‌ای که به اشاع نظری برسد، پیمایش شده است. برای جست‌وجوی کلیدواژه‌ها، محدودیت زمانی در نظر گرفته شد و تمامی مقاله‌های منتشرشده از سال ۱۹۹۴ تا سال ۲۰۱۹ پیمایش شدند.

جدول ۲: منابع علمی استفاده شده در پژوهش

نام پایگاه داده	کلیدواژه جست‌وجو شده	دامنه زمانی جست‌وجو
ISI و SCOPUS	“Food AND Tourism” “Food AND Tourist”	همه مقاله‌های منتشرشده از سال ۱۹۹۴ تا سال ۲۰۱۹
	“Gastronomy AND Tourism” “Gastronomy AND Tourist”	
	“Culinary AND Tourism” “Culinary AND Tourist”	
	“pull marketing and tourism” “pull marketing and Tourist”	

گام سوم: جست‌وجو و انتخاب مقاله‌های مناسب
در این گام، باید به این پرسش پاسخ داده شود که آیا منبع‌ها و مقاله‌های جست‌وجو شده، با پرسش‌های پژوهش متناسب است یا خیر. بدین منظور مقاله‌های یافت شده چندین بار بررسی و بازبینی شدند و در هر بررسی و بازبینی چند مقاله رد شد. ابزاری که برای ارزیابی کیفیت پژوهش‌ها در این مرحله استفاده شد، روش ارزیابی کسب بود. در شکل ۲ مراحل اجرای این روش و انتخاب منابع منتخب مشاهده می‌شود. همان‌طور که در شکل ۲ نشان داده شده، فیلتر مقاله‌ها در مراحل مختلفی انجام شده است و درنهایت، از میان ۴۴۰ مقاله، تعداد ۵۰ مقاله برگزیده انتخاب شدند.

گام اول: تهیه پرسش‌های پژوهش

گام اول تحلیل فراترکیب، تهیه پرسش‌های پژوهش است. طرح پرسش‌های پژوهش در تحلیل فراترکیب با پرسش‌هایی درخصوص شناسایی ماهیت موضوع پژوهش با هدف اصلی اجرای تحلیل آغاز می‌شود و پس از آن، با مشخص کردن دامنه پژوهش در قالب جامعه مورد مطالعه، درنهایت، محدوده زمانی و چگونگی سنجش مطرح می‌شود. این کار کمک می‌کند که قبل از آغاز گام‌های بعدی، چارچوب کلی پژوهش مشخص شود. این یکی از قوتهای تحلیل فراترکیب است؛ زیرا ضمن به وجود آوردن دید جامع، به پژوهشگر کمک می‌کند که از چارچوب پژوهش خارج نشود و پژوهش خود را براساس اهداف تعیین شده پیش ببرد. پرسش‌ها و پاسخ‌های ذکر شده در جدول ۱ مشاهده می‌شود.

جدول ۱: پرسش‌های پژوهش - تحلیل فراترکیب

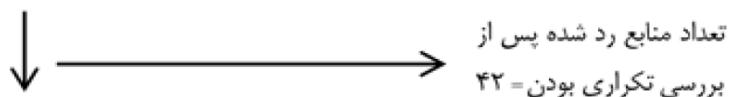
پارامترها	پرسش‌های پژوهش
(چه چیزی) What	عوامل مؤثر در موفقیت بازاریابی کششی در گردشگری غذا چیست؟
(جامعه مورد مطالعه) Who	پایگاه‌های داده علمی قابل استناد اسکوپوس و آی‌اس‌آی
(محدوده زمانی) When	کلیه پژوهش‌های خارجی منتشرشده از ۲۰۱۹ تا پایان ۱۹۹۴
(چگونه) How	با استفاده از روش تحلیل استداد داده‌ها تحلیل شدند

گام دوم: بررسی نظام مند متون

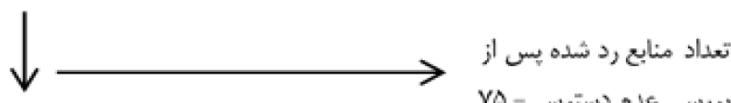
در این مرحله، پژوهشگر جست‌وجوی نظام مند خود را در مقالات منتشرشده در ژورنال‌های مختلف متمرکز می‌کند. در سرتاسر پژوهش تعاریف واژه‌های جست‌وجو یا چارچوب زمانی به طور مستمر دوباره ارزیابی می‌شوند. در پایان، پژوهشگر مجموعه‌ای از جست‌وجوهای برخط را انجام می‌دهد تا مطالعات را مشخص کند. برای هر مقاله مشخص، نسخه‌ای را از متن کامل مقاله دانلود می‌کند و به بررسی یافته‌های آن می‌پردازد؛ همچنین واژه‌های جست‌وجوی جدیدی را نیز برای جست‌وجو در اینترنت شناسایی می‌کند. در این پژوهش، پایگاه‌های داده، ژورنال‌ها و موتورهای جست‌وجوی آی‌اس‌آی و اسکوپس بین سال‌های ۱۹۹۴ تا ۲۰۱۹ بررسی شده است. در جدول ۲، واژه‌های کلیدی متنوعی که برای جست‌وجوی مقاله‌های پژوهش مدنظر قرار گرفته است مشاهده می‌شود. درنتیجه بررسی پایگاه‌های داده، ژورنال‌ها و موتورهای جست‌وجو

عوامل تعیین‌کننده موفقیت بازاریابی کششی
در گردشگری غذا رهیافت فراترکیب

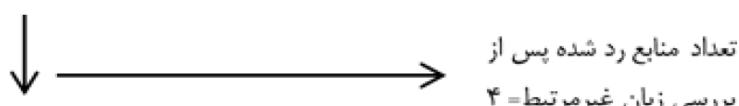
تعداد منابع یافته شده = ۴۴۰

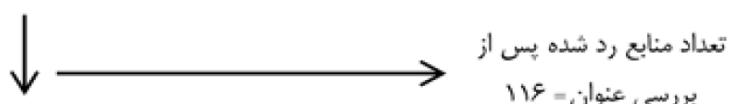
تعداد منابع باقی مانده = ۳۹۸

تعداد منابع باقی مانده = ۳۲۳

تعداد منابع برای بررسی عنوان = ۳۱۹

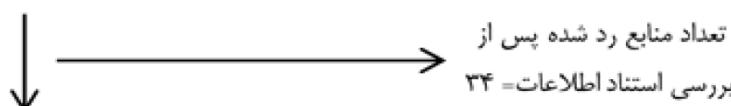
تعداد منابع برای بررسی چکیده = ۲۰۳

تعداد منابع برای بررسی محتوا = ۱۲۵

تعداد منابع برای بررسی استناد اطلاعات = ۸۴

تعداد منابع نهایی = ۵۰

شکل ۲. گام‌های غربالگری کسب

اطلاعات مقاله‌ها براساس مرجع مربوط به هر مقاله شامل نام و نام خانوادگی نویسنده به همراه سال انتشار مقاله و نوع پژوهش طبقه‌بندی شد. نتایج این فرایند، در جدول ۳ آرائه شده است.

جدول ۳: مشخصات مقاله‌های برگزیده و نوع پژوهش

نوع پژوهش	منبع	شماره مقاله	نوع پژوهش	منبع	شماره مقاله
کتی	Kivela & Croots (2006b)	R26	کیفی	Yousaf & Xiucheng (2018)	R1
کمی	Rousta & Jamshidi (2019)	R27	کیفی	Hornig & Tsai (2010)	R2
کمی	López & Sánchez (2012)	R28	کمی	Tsai & Wang (2017)	R3
کمی	Björk & Kauppinen (2014)	R29	کمی	Lee et al. (2019)	R4
کیفی	Tikkanen (2007)	R30	کیفی	Kim et al. (2019)	R5
کیفی	Adeyinka & Khoo (2013)	R31	کمی	Kumar (2019)	R6
آمیخته	Pérez Gálvez et al. (2017)	R32	کمی	Gálvez et al. (2017)	R7
کتی	SkowronEk et al. (2019)	R33	آمیخته	Chang & Mak (2018)	R8
کتی	Daries Ramón et al. (2018)	R34	کمی	Kim & Eves (2012)	R9
کمی	Pérez Priego et al. (2019)	R35	کیفی	Ottenbacher & Harrington (2013)	R10
کمی	Vázquez Martínez et al. (2019)	R36	کیفی	Stone et al. (2018)	R11
کمی	Millán Vázquez et al. (2016)	R37	کمی	Smith & Costello (2009)	R12
آمیخته	Riswanto & Robin (2019)	R38	کمی	Upadhyay & Sharma (2014)	R13
کیفی	Guan et al. (2019)	R39	کیفی	Gyimóthy & Mykletun (2009)	R14
کمی	Nicoletti et al. (2019)	R40	آمیخته	Fuste -Forne (2018)	R15
کمی	Jiménez Beltrán et al. (2016)	R41	کمی	Chen & Huang (2016)	R16
کمی	Stone et al. (2019)	R42	کیفی	Everett (2009)	R17
کیفی	Wardani et al. (2018)	R43	کیفی	James & Halkier (2016)	R18
کیفی	Matwick & Matwick (2018)	R44	کمی	Robinson & Getz (2016)	R19
آمیخته	Mariana & Muhrifi (2016)	R45	کمی	Levitt et al. (2019)	R20
آمیخته	Mbulu & Gunadi (2016)	R46	کیفی	Falconer (2013)	R21
کیفی	Nurwitasari & Ayuning Sih (2016)	R47	کمی	Obonyo et al. (2013)	R22
کمی	Rahmanita et al. (2016)	R48	کیفی	Therkelsen (2015)	R23
کمی	Wijaya et al. (2016)	R49	آمیخته	Lin et al. (2011)	R24
آمیخته	Turgarini & Sari (2016)	R50	کمی	Wang et al. (2019)	R25

گام پنجم: تجزیه و تحلیل و تلفیق یافته‌های کیفی
 هدف فراترکیب، تفسیر یکپارچه و جدید از یافته‌های کیفی پژوهش هاست. این روش برای شفاف‌سازی مفاهیم، الگوها و نتایج پذیرفته شده به کار می‌رود. در روش فراترکیب، ابتدا به تمام عوامل (مؤلفه‌های) استخراج شده از مقاله‌ها، کدی اختصاص می‌یابد، سپس با درنظرگرفتن مفهوم هریک از کدها، آن‌هایی که مفاهیم مشابهی دارند، در طبقه دیگری با عنوان مضمون (تم) دسته‌بندی می‌شوند تا مفاهیم پژوهش شکل داده شود. در پژوهش حاضر نیز، پس از

گام چهارم: استخراج اطلاعات متون

در این گام، مقاله‌های منتخب برای دستیابی به محتوای درونی چندین بار مرور شدند. پس از انتخاب نهایی مقاله‌ها، باید کدهایی از متن مقاله‌ها استخراج شود. معیارهایی که برای پذیرش بارهای از مقاله‌ها در نظر گرفته شده است عبارت اند از: موضوع پژوهش، زمان اجرای پژوهش، روش‌های پژوهش، جامعه مطالعه شده، شرایط مورد مطالعه و نوع پژوهش.

کدهای کدهای هم خانواده نیز شناسایی شدند. این کار، به آسان‌شدن فرایند استخراج مفاهیم و تمها کمک می‌کند. نتایج این دو مرحله به اختصار در جدول‌های ۴ و ۵ درج شده است. درنهایت، ۴۴ کد متمایز شناسایی شد. ازین کدهای معنایی شناسایی شده، کدهای تنوع غذا با ۱۳۵ ارجاع، گواهی‌نامه وارد نرم‌افزار شدند و از این طریق کدگذاری انجام شد. در مرحله بعد، کدهای به دست آمده به کمک نرم‌افزار ارجاع و محلهای غذاخوری با ۶۷ ارجاع، بهتریب از نظر ارجاع در ایات پژوهشی، بیشترین اهمیت را داشتند.

انتخاب مقاله‌ها و منبع‌ها، کدها از متن مقاله‌ها استخراج شدند. این کار در دو مرحله صورت گرفت. در مرحله اول، کدهای کلی موجود در متن با استفاده از قابلیت‌های نرم‌افزار مکس کیودا شناسایی شدند. متن‌ها و جمله‌های معنایی شناسایی شده در پیشینه پژوهش، در قالب اطلاعات وارد نرم‌افزار شدند و از این طریق کدگذاری انجام شد. در مرحله بعد، کدهای به دست آمده به کمک نرم‌افزار واکاوی شدند. در این مرحله، علاوه بر سنجش فراوانی نسبی

جدول ۴: کدهای شناسایی شده و جدول فراوانی - خروجی مکس کیودا

کد هم خانواده	کد	کد هم خانواده	کد	کد هم خانواده	کد	کد هم خانواده
۲۰	انواع غذا					
۱	غذای وحشی					
۱	غذای چندرهنگی					
۱	غذای ترکیبی					
۲	غذای منطقه‌ای					
۹	غذای خاص					
۲	غذای قومی					
۳۵	غذای محلی					
۱۰	غذای خیابانی					
۱۸	غذای سنتی					
۳	غذای برجسته					
۴	غذای فصلی					
۱	غذای جشن					
۳	غذای نماینده					
۲	غذای عجیب و غریب					
۴	غذای نمادین					
۶	غذای بین‌المللی					
۳	غذای نمونه					
۲	غذای خارق‌العاده و شکفت‌انگیز					
۱	غذای پر زرق و برق					
۲	غذای افسانه‌ای					
۱	غذای گیاهی					
۱	غذای معدنی					
۱	غذای جالب					
۱	غذای جهانی					
۱	غذای روستایی					

سلامت و بهداشت غذا

هزینه

دسترسی

کالای اضافی (پشتیبانی کننده)

تنوع غذا

ادامه جدول ۴: کدهای شناسایی شده و جدول فراوانی - خروجی مکس کیودا

فراوانی	کد	کد هم خانواده	فراوانی	کد	کد هم خانواده
۱	راهنمابرزنامه	راهنمایی	۱۸	تارگی	طراوت
۱	راهنماغذاهای محلی		۳	مقومی	
۳	راهنمآشپزی		۵	غنى	
۲	راهنمابور		۳	دارای ارزش غذایی	
۱	راهنمابرویداد		۶	مغذی	
۱	راهنمابندزبانه		۲	دارای مزایای مصرف	
۳	راهنمایستوران		۱	منبع کلسیم	تغذیه
۷	بروشورها		۱	ترکیبات مفید	
۵	فعالیتهای مرتبه با غذا		۱	جلوگیری از بیماری‌ها	
۱	فعالیت در فضای باز		۲	خاصیت دارویی و درمانی	
۱	ماهیگیری	فعالیتهای ترکیبی	۱	منبع کربوهیدرات	
۲	قایق‌سواری		۱	سرشار از گیاهان	
۳	شکار		۳	معطر	
۱	چالش‌های ورزشی		۹	بو	طر غذا
۱	آبگرم مدرن		۴	رایجه	
۱	گلف		۱	دما مؤثر بر طعم	
۴	مسیرهای پیاده‌روی محلی		۱	DAG بودن غذا	دمای غذا
۴	مسیرهای غذا		۱	درجه حرارت نوع غذا	
۲	مسابقه آشپزی	سرگرمی‌ها	۳	مقدار غذا	
۲	جوایز		۱	ارائه غذای اضافی بیشتر	فراوانی غذا
۱	برنامه آشپزی		۲	وعده غذایی کامل	
۲	حکایات جالب		۱	چیدمان سفره غذا	
۴	(داستان (گویی))		۱	چیدمان منحصر به فرد غذا	
۲	برنامه‌های پچه‌ها		۲	ترینین غذا	
۵	موسیقی		۱	چیدمان اتاق ناهارخوری	آرایش مرتبط با غذا
۱	بازی محلی		۱	آرایش هنری غذا	
۳	کنفرانس (همایش)		۱	ظروف ترینین شده	
۵	کلاس‌های آشپزی		۱۷	مزه‌دار	
۱	راهنمای‌ها و ترفندهای ساخت غذا	آموزش حرفه‌ای	۱۶	خوشمزه	
۱	مراقبت از کودکان		۳۲	طعم‌دار	لذیذ بودن غذا
۴	خدمات سریع		۱	آبدار	
۳	تحویل حرفه‌ای و بدون نقص		۱	چرب و چیلی بودن	

ادامه جدول ۴: کدهای شناسایی شده و جدول فراوانی - خروجی مکس کیودا

فراوانی	کد	کد هم خانواده	فراوانی	کد	کد هم خانواده
۳	توزیع مناسب	سروغذا	چگونگی پخش مواد غذایی	۲	ترد
۱	سرخ احتصاصی غذا		۶	رنگ	
۸	سروغذا به سبک محلی		۲	ضخامت	
۷	سروغذا و ارائه جذاب		۲	لمس	بافت غذا
۱	سروغذا به سبک خانواده		۱	اغواکننده	
۱	سروغذا توسط سرآشپز		۱	جویدنی	
۲	گفت و گو با تولیدکننده		۴	نرم	
۴	مشارکت در تولید		۵	اشتها آور	
۶	مشاهده محل (اماکنات) تولید		۴	ظرافت	
۱	مهارت کارکنان		۷	زیبایی	
۵	دانش و آگاهی کارکنان	ارتباط با کارکنان	۱	وسوسه کننده	ظاهر غذا
۱	انضباط اخلاقی کارکنان		۲	ساده	
۱۲	همه‌مان نوازی کارکنان		۴	منحصر به فرد	
۱	استقبال از مشتری		۱۱	غذای جدید و مدرن	
۳	رفتار دوستانه و غیررسمی		۱	بهبود دستورالعمل سنتی	
۱۰	احساس راحتی و گرما		۱	بهبود کیفیت غذا	
۲	گرمایی توجه کارکنان		۱	بهبود نام تجاری	
۶	(خود) پذیرایی	نوع سرویس	۳	تغییر خلاقالانه در غذا	نوآوری غذا
۱	ارائه پذیرایی پیشخدمات		۲	توسعه غذا	
۱	تشریفات		۱	ایده‌های آشپزی	
۱	بسته‌بندی محلی		۲	بهروزرسانی و تغییر مدادوم منو	
۳	آموزش مشتری	اطلاعات غذایی	۲	منو کامل	انواع منو
۱	توضیحات غذا توسط کارکنان		۱	منو سوگاتی	
۲	ظروف سنتی		۱	منو حلال	
۱	ظروف مدرن		۱	منو با انواع مختلف غذا	
۱	مبلمان داخلی	دکوراسیون	۲	منو جدید و مدرن	
۲	پارکینگ		۱	منو رسمی	
۳	تجهیزات		۱	منو جایگزین سلیقه‌های مختلف	
۱	مصنوعات		۱	منو با نسخه خطی آشپزخانه	

ادامه جدول ۴: کدهای شناسایی شده و جدول فراوانی - خروجی مکس کیودا

فراوانی	کد	کد هم خانواده	فراوانی	کد	کد هم خانواده
۳	تأسیسات	رویدادهای آشپزی	۱	منو خاص و متناسب با مراسم	توجه به سلیقه‌های مختلف
۱	تاثیر غذا		۱	منو سبزیجات	
۱	موزه غذا		۸	داشتن حق انتخاب	
۳	رویدادهای آشپزی		۲	غذای باز (سلف)	
۴	رویداد غذایی و نوشیدنی		۳	توجه به انواع سلیقه غذایی	
۱	رویداد تبلیغات غذا		۱	کلاس جهانی	
۱	رویداد آموزشی حرفه‌ای غذا		۲	کلاس غذا	
۱	رویداد سنتی غذای محلی		۱	طبقه و نقش غذا	
۱	رویداد منوهای سراسر شهر		۳	ستاره هتل	
۱	رویدادهای فرهنگی		۱	رستوران دارای رتبه بالا در وبسایت	
۲	رویداد محلی	تورها	۱	لیست رستوران	لیست برتر
۲	رویداد بین المللی		۱	برتری خدمات عالی	
۱	ترکیب تورهای غذا با تاریخ و مذهب		۱	لیست برترین سرآشپزها و رستوران‌ها	
۱	تورهای غذا و نوشیدنی		۱	تولیدکننده برنده جایزه	
۱	مراسم سنتی	انواع آیین و جشن	۱	غذای برنده جایزه	
۴	مناسبت		۱	برتری آشپزخانه	
۱	دعوت شخصی		۱	سرآشپز برتر	
۹	فروشگاه محلی	مناطق (مراکز) خرید	۲	مخلوط با سبزیجات	مکان
۱۰	بازار		۱	مخلوط با آجیل مغزی	
۵	بازارهای شبانه		۱	مکان مناسب	
۴	فروشندگان خیابانی		۱	مکان خاص	
۲	بازار سنتی		۱	مکان‌های محلی	
۲	بازار همه‌منظوره		۲	مکان طبیعی	
۱	بازار ساحلی		۱	مکان جدید	
۳	غرفه‌های خیابانی		۱	مکان قدیمی	
۷	نمایشگاه		۱	مکان با اصالت و واقعی	
۲	کلوب غذا		۲	مکان زیبا	
۱	باشگاه غذا		۹	مکان رستاری	
۵	کافه (تریا)		۱	آب و هوای خوب	
۲۷	رستوران		۱	محیط منحصر به فرد و عالی	محیط
۳	رستوران خاص		۱	عناصر خاص محیطی	
۱۱	رستوران محلی		۲	محیط طبیعی	

ادامه جدول ۴: کدهای شناسایی شده و جدول فراوانی - خروجی مکس کیودا

فراوانی	کد	کد هم خانواده	فراوانی	کد	کد هم خانواده
۳	رستوران دنج و سنتی	محل های غذاخوری	۱۰	مناظر	چشم انداز
۲	رستوران هتل		۳	دریاچه	
۳	رستوران ساحلی		۱	منظره طبیعی	
۲	خانه رستوران		۱	منظمه شگفت‌انگیز	
۵	هتل		۱	منظمه عالی	
۱	هتل سنتی		۶	ساحل	
۳	خانه های محلی		۲	نما	
۲	انواع آشپزی		۴	باغ	
۴	دست ساز و خانگی		۱	جنگل	
۱	سوغات آشپزی		۸	فضا	
۱	سوغاتی های غذایی	سوغات	۲	فضای دوستانه و غیررسمی	جو
۱	سوغات طعم‌دار		۱	فضای مجدوب	
۱	سوغات جشنواره		۱	فضای سنتی	
۲	تنقلات		۱	فضای محلی و روستایی	
۱	شیرینی سنتی		۱	ارزش سنتی	
۱	کیک و کوکی	خوارکی ها	۲	ارزش محلی	ارزش
۱	آجیل عجیب و غریب		۱	ارزش فرهنگی	
۱	میوه عجیب و غریب		۹	فرهنگ محلی	
۱	میوه فصلی		۶	فرهنگ غذایی	
۲	هتل لرکس		۳	فرهنگ غنی	
۱	کلاس هتل		۱۳	آداب غذاخوردن	
۱	لباس کارکنان	وجهه کارکنان	۸	آداب و رسوم محلی	فرهنگ
۱	لباس سنتی روستایی		۴	شیوه زندگی	
۱	لباس مجلسی خاص		۷	نماد	
۱	کارکنان مرتب		۲	علانم	
۱	آشپرخانه مجهر		۱	نشانهها	
۱	آشپرخانه سنتی روستایی	آشپرخانه	۲	سمبل	

ادامه جدول ۴: کدهای شناسایی شده و جدول فراوانی - خروجی مکس کیودا

فراوانی	کد	کد هم خانواده	فراوانی	کد	کد هم خانواده
۱	سرآشپز خلاق	سرآشپزها	۸	میراث فرهنگی	تاریخ
۲	سرآشپز مشهور		۱	تاریخ غنی	
۱	سرآشپز مخصوص		۵	میراث غذا	
۱	سرآشپز حرفه‌ای سطح بالا		۳	میراث آشپزی	
۲	تخصص آشپزی		۱۲	سنت‌های غذا (آشپزی)	
۴	مهارت آشپزی		۸	قدامت (قدیمی‌بودن)	
۲	هنر آشپزی		۳	منابع طبیعی	
۱	دانش حرفه‌ای		۲	منابع محلی	
۱	بهترین تجهیزات پخت و پز		۱	منابع خبری معترض	
۱	وسایل آشپزی		۱	منابع فرهنگی غنی	
۱	صنایع دستی سنتی تولید غذا	وسایل تولید غذا	۱	منابع آشپزی	منابع
۳	فتاواری غذایی		۱	افسانه پشت غذا	
۱۸	روش‌ها و تکنیک‌های پخت و پز		۱	داستان پشت غذا	
۲	اشکال جدید تهیه و پخت و پز		۱	اصالت جامعه محلی	
۱۴	دستورالعمل‌های غذایی		۱	اصالت وجودی	
۱۰	مواد تشکیل دهنده اصلی		۱	اصالت روش‌های پخت و پز	
۷	مواد محلی		۱	اصالت معترض	
۱۰	مواد اولیه (محلی)		۱	اصالت تقلات	
۲	زمان پخت و پز	روش‌های آشپزی	۱	هویت روش و منسجم	عناصر پنهان غذا
۱	دقت در روند پخت و پز		۱	هویت سازگار و متمایز	
۱	آماده‌سازی راحت و ساده		۲	هویت محلی	
۲	فرایند تولید مواد غذایی		۱	هویت برند	
۱	پخت و پز طولانی		۱	هویت قری	
۱	پخت و پز محلی		۴	هویت فرهنگی	
۲	تصاویر از تجربیات ناهارخوری در رسانه‌های اجتماعی	تلیگات	۴	هویت منطقه‌ای	هویت غذا
۳	نمایش تصاویر غذا		۱	هویت خاص	
۲	دعوت از افراد مشهور (سیاسی)		۱	هویت ملی	
۴	تبلیغات دهان به دهان		۱	خلق هویت	
۱	فعالیت تبلیغاتی در خطوط هوایی		۱	توسعه هویت	
۱	پخشش تبلیغات در تلویزیون		۸	منشأ تولید غذا	
۱	تلیگات رستوران‌ها		۱۵	برند	خاستگاه
۱	بیلورد تبلیغاتی		۶	محبوب	
۱	عکس از آشپزخانه و کارکنان		۷	مشهور	
۱	تصاویر غذای رستوران‌ها		۹	معروف	
۱	نمایش تجهیزات پخت و پز		۴	نام غذا	
۱	نمایش آداب و رسوم مردمی		۱	پایتخت غذا	
۱	توصیف دقیق و جذاب غذا		۲	صرفه‌جویی در منابع	تصویر
۱	نمایش گرافیکی غذا نمایشی		۲	کشاورزی ارگانیک و پایدار	

ادامه جدول ۴: کدهای شناسایی شده و جدول فراوانی - خروجی مکس کیودا

فراوانی	کد	کد هم خانواده	فراوانی	کد	کد هم خانواده
۴	رسانه‌های اجتماعی	رسانه‌ها	۸	کشاورزی	مزرعه
۲	شبکه‌های اجتماعی		۱	مزرعه تفریحی	
۱	شهرت مجازی		۱	بازدید از مزرعه	
۴	قابلیت نظردادن		۱	گشت‌وگذار در مزرعه	
۴	برنامه‌های تلویزیون و رادیو		۱	بومی‌سازی مصرف مواد غذایی	بومی‌سازی
۱	خبر		۱	بومی‌سازی غذاها	
۹	آگاهی		۱	تأمین‌کننده محلی	
۱	مستند تلویزیونی		۳	تولیدکنندگان محلی	
۵	فیلم		۴	تولید محلی	
۱	بازدید خبرنگاران		۱	بهداشت و پاکیزگی عمومی	بهداشت محیط
۴	اینترنت		۱	الزامات بهداشتی	
۲	وبلاگ		۱	محل ناهارخوری تمیز	
۵	صفحات وب		۲	تمیزبودن وسایل آشپزخانه	
۲	قابلیت جست‌وجوی آنلاین	فتاواری اطلاعات	۱	ساختمان تمیز	گواهی نامه
۱	نرم‌افزار تلفن همراه		۲	ضدغفونی کردن ظروف	
۱	ابزار گفت‌وگو (کارت پشتیبانی)		۲	گواهی نامه رستوران	
۵	غذای رایگان		۱	تضمن کیفیت غذا	گواهی نامه
۱	کتاب رایگان		۱	نشان سوگند	
۴	هدیه (یادگاری)		۳۳	کیفیت مواد غذایی	
۲	تخفيض‌ها		۱۷	اعتبار مواد غذایی	
۱	قرعه‌کشی		۱۱	(فراتر از) استاندارد	
۱	پیشنهادات ویژه		۱	مجوز تهیه مواد اولیه	
۱	ارائه محصولات تبلیغاتی		۶	مواد غذایی واقعی	

و در سطحی بالاتر، مقوله‌های پژوهش شناسایی شدند. نتایج شناسایی تمها و مقوله‌ها در جدول ۵ مشاهده می‌شود. در این مرحله، کدها در قالب ۵۶ مفهوم یا تم و درنهایت مفاهیم در قالب هفت مقوله دسته‌بندی شدند.

در این مرحله، مفاهیم یا تمها و مقوله‌ها شناسایی می‌شود. برای شناسایی مفاهیم و مقوله‌ها از دو اصل بنیادی استفاده شده است: ۱. اصل تمایز معنایی؛ ۲. اصل تکمیل پرسش‌های پژوهش. براساس این دو اصل، تمها یا مفاهیم

جدول ۵: تهمها و مقوله‌های شناسایی شده در فراترکیب

منبع	کد	مضمون (تم)	مفهوم
R1, R2, R3, R5, R6, R7, R8, R9, R10, R11, R12, R13, R14, R15, R16, R17, R18, R19, R20, R21, R23, R24, R25, R26, R27, R28, R29, R30, R31, R32, R33, R34, R35, R36, R37, R39, R40, R41, R42, R43, R44, R45, R46, R47, R48, R49, R50		انواع غذا؛ غذای وحشی؛ غذای چندفرهنگی؛ غذای ترکیب؛ غذای منطقه‌ای؛ غذای خاص؛ غذای قومی؛ غذای محلی؛ غذای خیابانی؛ غذای سنتی؛ غذای برجسته؛ غذای فصلی؛ غذای جشن؛ غذای نماینده؛ غذای عجیب و غریب؛ غذای نمادین؛ غذای بین‌المللی؛ غذای نمونه؛ غذای خارق‌العاده و شگفت‌انگیز؛ غذای پر زرق و برق؛ غذای افسانه‌ای؛ غذای گیاهی؛ غذای معدنی؛ غذای جالب؛ غذای جهانی و روسانی	تنوع غذا
R1, R5, R8, R9, R10, R11, R15, R19, R21, R23, R27, R39, R41, R43, R44, R47, R49, R50	تازگی		طرافت
R2, R8, R9, R10, R14, R17, R19, R21, R22, R23, R24, R27, R31, R33, R35, R41, R43, R45, R47, R50		مقوی؛ غنی؛ دارای ارزش غذایی؛ مغذی؛ دارای مزایای مصرف؛ منبع کلسیم؛ ترتیبات مفید؛ جلوگیری از بیماری‌ها؛ خاصیت دارویی و درمانی؛ منبع کربوهیدرات‌ها؛ رسشار از گیاهان	غذایه
R8, R9, R11, R12, R14, R17, R18, R21, R24, R43, R46, R47, R49, R50	معطر؛ بو؛ رایحه		عطر غذا
R23, R46		دمای مؤثر در طعم؛ داغ‌بودن غذا؛ درجه حرارت نوع غذا	دمای غذا
R14, R18, R21, R23, R31, R43, R46		مقدار غذا؛ ارائه غذای اضافی بیشتر؛ وعده غذایی کامل	فراوانی غذا
R2, R39, R43, R46, R49, R50		چیدمان سفره غذا؛ چیدمان منحصر به فرد غذا؛ تزیین غذا؛ چیدمان اتاق ناهارخوری؛ آرایش هنری غذا؛ ظروف تزیین شده	آرایش مرتبط با غذا
R2, R3, R5, R7, R8, R9, R11, R12, R13, R14, R15, R16, R17, R18, R21, R23, R24, R26, R27, R28, R33, R34, R35, R36, R38, R39, R40, R41, R43, R44, R45, R46, R47, R48, R49, R50		مزهدار؛ خوشمزه؛ طعم‌دار؛ آبدار؛ چرب و چیلی بودن	لذیدهودن غذا
R2, R5, R8, R14, R17, R39, R43, R44, R45, R46, R47, R49		ترد؛ رنگ؛ ضخامت؛ لمس؛ اغواکننده؛ جویاندنی؛ نرم	بافت غذا
R1, R2, R3, R5, R8, R10, R11, R16, R21, R29, R30, R36, R39, R43, R45, R46, R47		اشتها آور؛ ظرافت؛ زیبایی؛ وسوسه‌کننده؛ ساده؛ منحصر به فرد	ظاهر غذا
R1, R2, R7, R10, R11, R14, R18, R19, R21, R28, R29, R30, R39, R43, R44, R45, R46, R49		غذای جدید و مدرن؛ بهبود دستورالعمل سنتی؛ بهبود کیفیت غذا؛ بهبود نام تجاری؛ تغییر خلاقالنه در غذا؛ توسعه غذا؛ ایده‌های آشپزی؛ پروزرسانی و تغییر مداوم منو	نوآوری غذا
R1, R2, R11, R14, R19, R21, R43, R50		منو کامل؛ منو سوغاتی؛ منو حلال؛ منو با انواع مختلف غذا؛ منو جدید و مدرن؛ منو رسمی؛ منو جایگزین سلیقه‌های مختلف؛ منو با نسخه خطی آشپزخانه؛ منو خاص و متناسب با مرااسم؛ منو سبزیجات	انواع منو
R1, R2, R11, R21, R23, R25, R27, R28, R30, R45		داشتن حق انتخاب؛ غذای باز (سلف)؛ توجه به انواع سلیقه‌های غذایی	توجه به سلیقه‌های مختلف
R24, R44, R46		کلاس جهانی؛ کلاس غذا؛ طبیه و نقش غذا؛	وجهه غذا
R2, R3, R5, R7, R10, R11, R15, R32, R34, R44		ستاره هتل؛ رستوران دارای رتبه بالا در وبسایت؛ لیست رستوران؛ برتری خدمات عالی؛ لیست برترین سرآشپزها و رستوران‌ها و بازارها؛ تولیدکننده برنده جایزه؛ غذای برنده جایزه؛ برتری آشپزخانه؛ سرآشپز برتر	لیست برتر
R43, R47, R49		مخلوط با سبزیجات؛ مخلوط با آجیل مغزی	مخلوط با موادغذایی دیگر

ادامه جدول ۵: تم‌ها و مقوله‌های شناسایی شده در فراترکیب

منبع	کد	مضمون (تم)	مقوله
R5, R14, R15, R16, R17, R18, R21, R30, R31, R34, R41, R43, R45, R47	مکان مناسب؛ مکان خاص؛ مکان‌های محلی؛ مکان طبیعی؛ مکان جدید؛ مکان قدیمی؛ مکان با اصالات واقعی؛ مکان زیبا؛ مکان رستاری	مکان	شواهد فیزیکی
R7, R11, R31, R33, R36, R38	آب و هوا خوب؛ محیط منحصر به فرد و عالی؛ عناصر خاص محیطی؛ محیط طبیعی	محیط	
R1, R4, R11, R15, R17, R18, R19, R23, R24, R30, R31, R33, R34, R44, R49	منظور؛ دریاچه؛ منظره طبیعی؛ منظره شکفته انجیز؛ منظره عالی؛ ساحل؛ نما؛ باغ؛ جنگل	چشم انداز	
R11, R12, R14, R15, R17, R21, R22, R23, R26, R28, R29, R39	فضای دوستانه و غیررسمی؛ فضای مجلد و مذکوب؛ فضای سنتی؛ فضای محلی و رستاری	جو	
R4, R5, R27, R44	ارزش سنتی؛ ارزش محلی؛ ارزش فرهنگی	ارزش	
R1, R2, R6, R8, R9, R10, R11, R12, R13, R14, R15, R17, R18, R19, R21, R24, R27, R29, R30, R31, R33, R35, R39, R41, R43, R44, R45, R49, R50	فرهنگ محلی؛ فرهنگ غذایی؛ فرهنگ غنی؛ آداب غذاخوردن؛ آداب و رسوم محلی؛ شیوه زندگی؛ نماد؛ علامه؛ نشانه‌ها؛ سبیل	فرهنگ	
R1, R2, R5, R7, R10, R11, R13, R14, R15, R17, R18, R30, R33, R35, R39, R41, R43, R44, R45, R50	میراث فرهنگی؛ تاریخ غنی؛ میراث غذا؛ میراث آشپزی؛ سنت‌های غذا (آشپزی)؛ قدمت	تاریخ	
R18, R33, R43, R44	منابع طبیعی؛ منابع محلی؛ منابع خبری معترض؛ منابع فرهنگی غنی؛ منابع آشپزی	منابع	
R23, R44	افسانه پشت غذا؛ داستان پشت غذا	عناصر پنهان غذا	
R5, R17, R23, R39, R41	اصالت جامعه محلی؛ اصالت وجودی؛ اصالت روش‌های پخت و پزیر؛ اصالت معترض؛ اصالت تقلات	اصالت غذا	
R2, R10, R16, R17, R24, R31, R33, R41, R44	هویت روش و منسجم؛ هویت سازگار و متمایز؛ هویت محلی؛ هویت برنده؛ هویت قوی؛ هویت فرهنگی؛ هویت منطقه‌ای؛ هویت خاص؛ هویت ملی؛ خلق هویت؛ توسعه هویت	هویت غذا	
R10, R15, R18, R19, R24, R33, R37, R39	منشأ تولید غذا	خاستگاه	
R1, R2, R3, R5, R10, R11, R12, R14, R15, R16, R17, R18, R23, R24, R27, R28, R29, R31, R33, R36, R39, R43, R44, R45, R46	برند؛ محظوظ؛ مشهور؛ معروف؛ نام غذا؛ پاپ‌تخت غذا	تصویر	
R10, R15, R18, R19	صرف‌جویی در منابع؛ کشاورزی ارگانیک و پایدار	تولید پایدار	
R10, R14, R15, R20, R24, R30, R33, R39, R41, R44	کشاورزی؛ مزرعه تقریحی؛ بازدید از مزرعه؛ گشت و گذار در مزرعه	مزرعه	
R13, R15, R17, R18, R41, R44	بومی سازی میزان مصرف مواد غذایی؛ بومی سازی غذاها؛ تأمین کننده محلی؛ تولیدکنندگان محلی؛ تولید محلی	بومی سازی	
R1, R12, R13, R17, R19, R22, R39, R45, R49	بهداشت و پاکیزگی عمومی؛ الامات بهداشتی؛ محل تاهاخر خوری تمیز؛ تمیز بودن وسائل آشپزخانه؛ ساختمان تمیز؛ ضد عفونی کردن ظروف	بهداشت محیط اطراف غذا	
R1, R2, R4, R5, R6, R7, R10, R11, R12, R13, R14, R15, R16, R17, R18, R19, R21, R23, R24, R26, R27, R28, R29, R30, R31, R33, R34, R35, R36, R37, R39, R40, R41, R43, R44, R45, R46, R47, R49	گواهی نامه رستوران؛ تضمین کیفیت غذا؛ کیفیت مواد غذایی؛ اعتبار مواد غذایی؛ (فراتر از) استاندارد؛ مجروز تهیه مواد اولیه؛ مواد غذایی واقعی؛ نشان سوگند	گواهی نامه	
R2, R6, R8, R10, R13, R15, R17, R18, R19, R21, R23, R27, R29, R30, R31, R33, R35, R36, R39, R41, R44, R45, R46, R50	بی خطر؛ بی ضرر؛ سالم؛ ارگانیک (آلی)؛ خالص؛ امنیت غذا؛ استفاده نکردن از مواد نگهدارنده؛ ستاده نکردن از افزودنی‌ها؛ دوام بالای غذا؛ طبیعی؛ تمیزی مواد غذایی؛ مواد تشکیل دهنده بهداشتی؛ نظافت و پاکیزگی تهیه غذا	سلامت و بهداشت غذا	

ادامه جدول ۵: تمه‌ها و مقوله‌های شناسابی شده در فراترکیب

منع	کد	مضمون (تم)	مفهوم
R10, R2, R3, R4, R5, R6, R7, R8, R12, R13, R14, R15, R18, R21, R22, R23, R24, R25, R26, R27, R28, R30, R31, R32, R33, R35, R37, R38, R40, R41, R43, R44, R45, R46	قدرت خرید؛ مقرون به صرفه؛ ارزان بودن؛ مالیات بر غذا	هزینه	سهولت سفر به مقصد
R1, R17, R19, R21, R24, R26, R31, R33, R43, R44, R47	دسترسی به غذا؛ دسترسی به دستورالعمل؛ دسترسی به اطلاعات	دسترسی	
R2, R5, R8, R9, R13, R14, R21, R34, R39, R43, R44, R47, R48, R49, R50	غذای جانبی؛ غذای حاشیه‌ای؛ مکمل غذا؛ طعم‌دهنده‌ها؛ ادویه و ترشی محلی	کالای اضافی (پشتیبانی‌کننده)	
R1, R2, R5, R6, R12, R14, R15, R17, R19, R24, R26, R32, R38, R43, R44, R45, R49	نقشه‌ها؛ راهنمای برنامه؛ راهنمای غذای محلی؛ راهنمای آشپزی؛ راهنمای تور؛ راهنمای رویداد؛ راهنمای چندزبانه؛ راهنمای رستوران؛ بروشورها	راهنمای	
R10, R11, R12, R14, R15, R16, R17, R18, R23, R24, R30, R33	فعالیت‌های مرتبط با غذا؛ فعالیت در فضای باز؛ ماهی گیری؛ قایق‌سواری؛ شکار؛ چالش‌های ورزشی؛ آبگرم مدرن؛ گلف	فعالیت‌های ترکیبی	
R10, R15, R16, R18, R30, R37, R43, R44	مسیرهای پیاده‌روی محلی؛ مسیرهای غذا	مسیرهای پیاده‌روی	
R2, R10, R11, R14, R17, R18, R19, R22, R23, R31, R44, R49, R50	مسابقه آشپزی؛ جوازی؛ برنامه آشپزی؛ حکایات جالب؛ داستان (گویی)؛ برنامه‌های بچه‌ها؛ موسیقی؛ بازی محلی	سرگرمی‌ها	
R1, R2, R11, R24, R30, R34, R44, R45, R50	کنفرانس (همایش)؛ کلاس‌های آشپزی؛ راهنمایها و ترفندهای ساخت غذا	آموخته حرفه‌ای	
R10	مراقبت از کودکان	خدمات حمایت	
R3, R11, R12, R22, R23, R25, R44	خدمات سریع؛ تحویل حرفه‌ای و بدون نقص	پاسخگویی	
R14, R18, R45	توزیع مناسب	چگونگی پخش موادغذایی	خدمات اضافی مقصد
R1, R5, R8, R9, R11, R13, R14, R17, R24, R31, R34, R39, R41, R43, R45, R49	سرو اختصاصی غذا؛ سرو غذا به سبک محلی؛ سرو متفاوت و ارائه جذاب؛ سرو غذا به سبک خانواده؛ سرو غذا توسط سرآشپز	سرو غذا	
R13, R14, R17, R18, R23, R29, R34, R39, R42, R43	گفت‌وگو با تولیدکننده؛ مشارکت در تولید؛ مشاهده محل (اماکن) تولید	ارتباط با تولیدکننده	
R2, R6, R7, R12, R13, R14, R17, R19, R21, R22, R23, R24, R25, R27, R33, R34, R37, R38, R39, R40, R43, R45, R46, R47, R49	مهارت کارکنان؛ دانش و آگاهی کارکنان؛ انضباط اخلاقی کارکنان؛ مهمان‌نوازی کارکنان؛ استقبال از مشتری؛ رفتار دوستانه و غیررسمی؛ احساس راحتی و گرمای توجه کارکنان	ارتباط با کارکنان	
R14, R18, R22, R23, R30, R37, R50	(خود) پذیرایی؛ ارائه پذیرایی پیشخدمت‌ها؛ تشریفات	نوع سرویس	
R43	بسته‌بندی محلی	نوع بسته‌بندی	
R10, R44, R45, R49, R50	آموخته مشتری؛ توضیحات غذا توسط کارکنان	اطلاعات غذایی	
R14, R39, R44	ظروف سنتی؛ ظروف مدرن	ظروف غذا	
R22	مبلمان داخلی	دکوراسیون	
R7, R12, R19, R22, R24, R29, R34	پارکینگ؛ تجهیزات؛ مصنوعات؛ تأسیسات	امکانات وزیرساخت	

ادامه جدول ۵: تمه و مقوله‌های شناسایی شده در فراترکیب

منبع	کد	مضمون (تم)	مقوله
R1, R12, R14, R15, R18, R21, R24, R28, R30, R31, R33, R44, R45, R48, R50	تاتار غذا؛ موذه غذا؛ رویدادهای آشپزی؛ رویداد غذایی و نوشیدنی؛ رویداد تبلیغات غذا؛ رویداد آموزشی حرفه‌ای غذا؛ رویداد سنتی غذای محلی؛ رویداد منوهای سراسر شهر؛ رویدادهای فرهنگی؛ رویداد محلی؛ رویداد بین‌المللی	رویدادهای آشپزی	
R2, R24, R44, R50	ترکیب تورهای غذا با تاریخ و مذهب؛ تورهای غذا و نوشیدنی (آشپزی)	تورها	
R11, R14, R45, R47, R50	مراسم سنتی؛ مناسبت؛ دعوت شخصی	انواع آیین و جشن	
R1, R2, R3, R11, R14, R15, R17, R18, R21, R23, R24, R25, R26, R27, R30, R31, R33, R34, R39, R43, R44, R45, R48	فروشگاه محلی؛ بازار؛ بازارهای شبانه؛ فروشندگان خیابانی؛ بازار سنتی؛ بازار همه‌منظوره؛ بازار ساحلی؛ غرفه‌های خیابانی؛ نمایشگاه؛ کلوب غذا؛ باشگاه غذا؛ کافه (تریا)	مناطق (مراکز) خرید	
R1, R2, R3, R4, R5, R6, R10, R11, R12, R13, R14, R15, R16, R18, R19, R20, R21, R22, R23, R24, R25, R26, R27, R28, R29, R30, R31, R32, R34, R35, R37, R39, R42, R43, R44, R48	رستوران؛ رستوران خاص؛ رستوران محلی؛ رستوران دنج و سنتی؛ رستوران هتل؛ رستوران ساحلی؛ خانه رستوران	محل‌های غذاخوری	
R4, R7, R11, R14, R17, R18, R22, R26, R32	هتل؛ هتل سنتی؛ خانه‌های محلی	اقامتگاه	
R1, R2, R5, R14, R33, R39	انواع آشپزی؛ دستساز و خانگی	آشپزی	
R12, R16, R42, R43, R46	سوغات آشپزی؛ سوغاتی‌های غذایی؛ سوغات طعم‌دار؛ سوغات جشنواره	سوغات	
R2, R11, R24, R25, R30, R44, R50	تقلالت؛ شیرینی سنتی؛ کیک و کوکی؛ آجیل عجیب و غریب؛ میوه عجیب و غریب؛ میوه فصلی	خوارکی‌ها	
R4, R7, R32	هتل لوکس؛ کلاس هتل	وجهه محل ارائه غذا	
R14, R17, R22, R39	لباس کارکنان؛ لباس سنتی روستایی؛ لباس مجلسی خاص؛ کارکنان مرتب	وجهه کارکنان	
R19, R39	آشپزخانه مجهز؛ آشپزخانه سنتی روستایی	آشپزخانه	
R10, R12, R18, R44	سرآشپز خلاق؛ سرآشپز مشهور؛ سرآشپز مخصوص؛ سرآشپز حرفه‌ای سطح بالا	سرآشپزها	
R1, R2, R14, R19, R30, R41, R45	تخصص آشپزی؛ مهارت آشپزی؛ هنر آشپزی؛ دانش حرفه‌ای	دانش آشپزی	
R18, R19, R36, R39, R43, R45	بهترین تجهیزات پخت و پز؛ وسائل آشپزی؛ صنایع دستی سنتی تولید غذا؛ فناوری غذایی	وسایل تولید غذا	
R1, R5, R8, R10, R11, R12, R13, R14, R18, R19, R21, R23, R24, R33, R34, R39, R44, R45, R46, R47, R49	روش‌ها و تکنیک‌های پخت و پز؛ اشکال جدید تهیه و پخت و پز	روش‌های آشپزی	
R1, R2, R5, R6, R8, R9, R10, R11, R12, R13, R17, R18, R19, R20, R24, R28, R30, R33, R34, R37, R39, R41, R43, R44, R45, R46, R47, R50	دستورالعمل‌های غذایی؛ مواد تشکیل‌دهنده اصلی؛ مواد محلی؛ مواد اولیه (محلی)	مواد تشکیل‌دهنده غذا	
R10, R19, R23, R34, R39, R43, R45	زمان پخت و پز؛ دقیقت در روند پخت و پز؛ آماده‌سازی راحت و ساده؛ فرایند تولید مواد غذایی؛ پخت و پز طولانی؛ پخت و پز محلی	فرایند آشپزی	

ادامه جدول ۵: تمهیه ها و مقوله های شناسایی شده در فراترکیب

منبع	کد	مضمون (تم)	مفهوم
R1, R2, R5, R6, R11, R12, R14, R17, R26, R27, R31, R33, R34, R37, R39, R44, R49	تصاویر از تجربیات ناهارخوری در رسانه های اجتماعی؛ نمایش تصاویر غذا؛ دعوت از افراد مشهور (سیاسی)؛ تبلیغات دهان به دهان؛ فعالیت تبلیغاتی در خطوط هوایی؛ پخش تبلیغات در تلویزیون؛ تبلیغات رستوران ها؛ بیلبورد تبلیغاتی؛ عکس از آشپزخانه و کارکنان؛ تصاویر غذای رستوران ها؛ نمایش تجهیزات پخت و پز؛ نمایش آداب و رسوم مردمی؛ توصیف دقیق و جذاب غذا؛ نمایش گرافیکی غذای نمایشی	تبلیغات	
R5, R6, R10, R11, R12, R14, R15, R17, R18, R24, R26, R31, R32, R33, R34, R42, R44, R45, R48	رسانه های اجتماعی؛ شبکه های اجتماعی؛ شهرت مجازی؛ قابلیت نظر دادن؛ برنامه های تلویزیون و رادیو؛ اخبار؛ آگاهی؛ مستند تلویزیونی؛ فیلم؛ بازدید خبرنگاران	رسانه ها	اقدامات ترویجی مقصد
R1, R2, R5, R14, R18, R24, R28, R32, R33, R34, R38, R44	اینترنت؛ وبلاگ؛ صفحات وب؛ قابلیت جستجوی آنلاین؛ نرم افزار تلفن همراه؛ ابزار گفت و گو (کارت پشتیبانی)	فناوری اطلاعات	
R1, R2, R5, R11, R14, R17, R23, R24, R34, R42, R44, R46	غذای رایگان؛ کتاب رایگان؛ هدیه (بادکاری)؛ تخفیف ها؛ قرعه کشی؛ پیشنهادات ویژه؛ ارائه محصولات تبلیغاتی و خدمات	مشوق ها	

گام ششم: کنترل کیفیت پژوهش

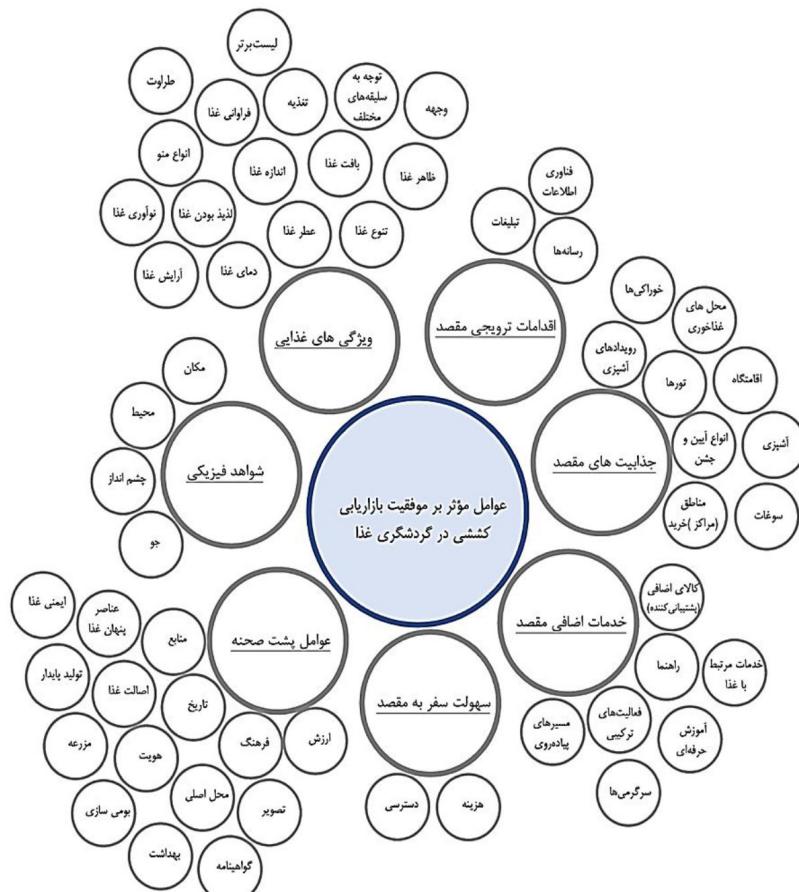
در این پژوهش، به منظور بررسی روایی، از ابزار ارزیابی حیاتی گلین استفاده شد. به کمک این ابزار، تمامی پژوهش های منتخب به وسیله ۱۰ معیار ارزشیابی و انتخاب شدند. همچنین پژوهشگر برای بررسی پایایی پژوهش، از روش توافق بین دو کدگذار بهره برده است. برای این منظور، نمونه ای از مقاله های برگزیده شده در اختیار خبره دیگر قرار گرفت و نتایج به دست آمده از طریق ساختاری کاپا محاسبه شد که با توجه به ضریب کاپا (۰/۸۵۰) و عدد معناداری (۰/۰۰۱) پایایی پژوهش پذیرفته شد.

یافته های پژوهش

بررسی کلیه منابع علمی انجام شده از سال ۱۹۹۴ تا سال ۲۰۱۹ نشان می دهد که تاکنون پژوهشی جامع برای یکپارچه سازی عوامل مؤثر در موفقیت بازاریابی کششی در گردشگری غذا انجام نشده است. از این روز، مهم ترین یافته این پژوهش، بررسی، تحلیل و طبقه بندی عوامل مؤثر در

موفقیت بازاریابی کششی در گردشگری غذا به روش فراترکیب است. در این پژوهش، ۵۰ مقاله، که مستقیماً موضوع بازاریابی کششی در گردشگری غذا بررسی کرده بودند، برای تحلیل انتخاب شدند. پژوهش های انتخاب شده با استفاده از نرم افزار مکس کیودا کدگذاری شدند و درنهایت، ۴۱۴ کد متمایز شناسایی شد. در مرحله بعد، کدها در قالب ۵۶ مفهوم یا تم دسته بندی شدند و درنهایت، براساس نتایج تحلیل، مفاهیم در هفت مقوله به متراله عوامل اثربخش در موفقیت بازاریابی کششی در گردشگری غذا شناسایی شدند که آزمون کیفیت آن های نیز به تأیید رسید. از بین کدهای شناسایی شده، کدهای تبعیغ غذا با ۱۳۵ ارجاع، گواهی نامه با ۷۲ ارجاع، لذتبودن غذا با ۶۷ ارجاع، فرهنگ با ۵۵ ارجاع و محل های غذاخوری با ۵۱ ارجاع، به ترتیب از نظر تعداد ارجاع در ایات پژوهشی، بیشترین اهمیت را داشتند. شناسایی تم ها و مقوله های این مدل، در مرحله پنجم تحلیل فراترکیب (جدول های ۴ و ۵) نهایی شدند. در شکل ۳ مدل نهایی پژوهش ارائه شده است.

شکل ۳: مدل نهایی پژوهش

مقصدهای گردشگری خواهد بود؛ بنابراین باید عوامل مؤثر در موفقیت بازاریابی کششی در گردشگری غذا در مقصد های گردشگری گوناگون شناسایی شوند تا بتوان برنامه ریزی های بهتری برای تأمین نیازهای گردشگران انجام داد. هدف این پژوهش، بازنگری در تحقیقات انجام شده بر روی فاکتورهای مهم موفقیت در صنعت گردشگری غذایست و از این طریق، در درک بهتر مناطق گردشگری، رویکرد و دلیل انجام این پژوهش کمک می شود.

برای رسیدن به موفقیت بازاریابی کششی در گردشگری غذا، نخست باید به ویژگی های خود غذا مانند طراوت، لذیذ بودن، ظاهر و عطر غذا و همچنین در ارتباط با موارد کفته شده باید به گردشگرانی که به دلایل اعتقادی و رژیم های غذایی خاص، سلیقه های غذایی متنوعی دارند، اشاره کرد که مدیران مناطق گردشگری، به ویژه رستوران ها در این زمینه باید منوهای متتنوع را ارائه دهند و زمینه های لازم را برای جذب گردشگران مهیا کنند. از طرفی همه به دنبال

بحث و نتیجه گیری
مطالعه عوامل مؤثر در موفقیت بازاریابی کششی، از منظر مقاصد گردشگری به برنامه ریزان و سیاستمداران این صنعت کمک می کند که بدانند مقصد مطلوب گردشگران کجاست و از چه ویژگی هایی باید برخوردار باشد تا بتوانند به برنامه ریزی بهتر امور آن ها و همچنین ارائه خدمات درخور و مناسب به هریک از آن ها اقدام کنند. از این رو می توان گفت شناسایی و تجزیه و تحلیل عوامل مؤثر در موفقیت بازاریابی کششی، تنها راه موفقیت در جلب گردشگران و توسعه گردشگری در یک مقصد گردشگری است. درواقع تأمین انتظارات و خواسته های مصرف کننده یا حتی عمل کردن فراتر از این انتظارات و خواسته ها نه فقط به معرفی مقصد گردشگری با وجهه های مناسب نزد گردشگران می انجامد و آن ها نه فقط تکرار سفر به این مقصد را در برنامه خود قرار می دهند، بلکه این امر، عملی مؤثر در تبلیغ و اطلاع رسانی

انجمن علمی گردشگری ایران

می‌توان به آن جامه عمل پوشاند. از دیگر عوامل مهم و جالب پشت صحنه مقصد گردشگری غذا، که شاید کمتر پژوهشی به آن دست یافته باشد، بومی‌سازی، مزرعه و از همه مهم‌تر تولید پایدار است؛ همواره در نظریات کشش و رانش، به عوامل درون خود گردشگر، که سبب مسافت رسانده و پیویستگی‌های درون مقصد که جذاب بوده و گردشگران را به منطقه گردشگری جذب می‌کند اشاره می‌شود، ولی در این بین از اقدامات ترویجی مقصد، نظری رسانه‌ها و تبلیغات صحبتی نمی‌شود. با این‌که این فضای توائد سبب جذب گردشگر به منطقه گردشگری شود یا کمک‌کننده آن باشد و به عبارتی، باعث شناخت و پیویستگی‌های مقصد به گردشگر و سبب افزایش برنده منطقه گردشگری و غذاشود؛ با این ترتیب جزو عوامل مؤثر در گروه موقفیت بازاریابی کششی در گردشگری غذا قرار می‌گیرد؛ بنابراین یافته‌های این پژوهش از لحاظ کاربردی نیز اهمیت دارند. با توجه به یافته‌های پژوهش، پیشنهادهای کاربردی زیر ارائه شده است:

۱. مسئولان صنعت گردشگری باید امکان ارتباط مستقیم گردشگران با تولیدکنندگان اولیه و ثانویه غذا را در دستور کار قرار دهند تا گردشگران بتوانند مستقیماً با تولیدکننده گفت‌وگو کنند و از نزدیک محل تولید را مشاهده یا حتی در تولید مشارکت کنند؛
۲. به مسئولان صنعت گردشگری توصیه می‌شود نوشیدنیها و غذایهای محلی به منوی رستوران هتل و کافیشاپ هتل اضافه کنند تا سبب افزایش تنوع شود. همچنین از مواد تازه و ارگانیک، که ارزش غذایی بالایی دارند، در تولید غذا استفاده کنند و با آرایش هنری و چیدمان منحصر به فرد غذا سبب زیبایی ظاهری و سوسه گردشگر شود؛
۳. به مسئولان صنعت گردشگری توصیه می‌شود که به منظور موقفیت در بازاریابی کششی، با تبلیغات و خدمات رسانی همراه با کیفیت تلاش کنند تا هم تصویر ارائه شده با آنچه در ذهن گردشگران است تطابق داشته باشد و هم تصویر مقصد را بهبود بخشنده؛
۴. مسئولان صنعت گردشگری باید با فراهم‌آوردن سرگرمی‌های گوناگون در محیط غذاخوری، نظری موسیقی سنتی زنده، جو مناسبی را برای لذت بیشتر مشتری فراهم آورند؛ همچنین با ایجاد فضایی در کنار رستوران، سبب سرگرمی کودکان شوند؛ البته می‌توان با ارائه اسباب بازی و مراقبت از کودکان در حین غذاخوری، سبب حمایت از خانواده‌ها و سرگرمی کودکان شوند؛
۵. مسئولان صنعت گردشگری باید با استخدام سرآشپزهای مشهور و سرو اختصاصی غذا به موسیله‌های، علاوه بر ایجاد جاذیت به منظور تغییر گردشگران، سبب

وجهه و لیست برتر رستوران‌ها، بازارها و غیره هستند که علاوه بر پرسنل برای گردشگران، برای افزایش برنده در منطقه گردشگری و غذا اهمیت دارد؛ چون این امر باعث افزایش ورود قابل توجه گردشگران به منطقه گردشگری و شناخت منطقه گردشگری می‌شود و از نقطه نظر مزیت رقابتی با سایر رقبا اهمیت دارد و شامل وجهه و لیست برتر موارد مختلف و مرتبط با غذا و جاذبه‌های غذا می‌شود. همچنین باید به خدمات اضافی مقصد، از جمله راهنمایی، فعالیت‌های ترکیبی، سرگرمی‌ها و خدمات حمایتی توجه کرد؛ سپس شواهد فیزیکی اطراف غذا را، که به اندازه و پیویستگی‌های خود غذا و خدمات اضافی مقصد اهمیت دارند، نظری جو، چشم انداز و محیط در نظر گرفت؛ البته نقش هزینه و دسترسی در این میان پررنگ بوده و سیاست‌گذاران برای سهولت سفر به مقصد باید توجه کافی به این مسئله داشته باشند و قیمت غذا و مالیات بر غذا در رستوران‌ها و هتل‌ها را در پایین‌ترین حالت ممکن نگه دارند تا قادر در خرید مردم افزایش یابد. همچنین دسترسی به موارد گوناگون، نظری جاذبه‌ها، اطلاعات و غذا سبب کاهش اتلاف وقت و کاهش هزینه می‌شود؛ به نوعی که گردشگر به دلیل پول و زمان محدودی که دارد می‌تواند بهترین استفاده را از منطقه گردشگری ببرد. آشپزی جاذبه بسیار مهمی برای گردشگری غذاسست؛ زیرا به نوعی با غذا مرتبط بوده و سبب تقویت جذابیت‌های غذایی می‌شود؛ در این بین، جاذبه‌هایی مثل رویدادهای آشپزی، تورها، مناطق (مراکز) خرید، محل‌های غذاخوری در گردشگری غذا مهم است؛ زیرا عملاً بدون جاذبه‌ای خاص، دیگر و پیویستگی‌ها از اعتبار ساقط شده یا به عبارتی زیر سوال می‌روند. سوغات و خوراکی‌ها از دیگر جاذبه‌های مقصد گردشگری برای گردشگران غذایی است؛ به نحوی که گردشگران را در منطقه گردشگری مدت طولانی تری نگه می‌دارد تا به خرید سوغات برای دوستان و خانواده و خوردن خوراکی‌های جدید و خوشمزه؛ که تابه‌حال نمونه آن را جایی ندیدند و همچنین خرید و بهخانه بردن آن مشغول سازد و از این حیث اهمیت دارد. عوامل پشت صحنه از دیگر عوامل بالاهمیت بوده است؛ زیرا بسیاری از گردشگران به ریشه و عوامل پنهانی، که در ظاهر وجود ندارد ولی با غذا مرتبط بوده، مانند فرهنگ، تاریخ و ارزش اهمیت می‌دهند. همچنین سلامت و بهداشت غذا و بهداشت محیط اطراف غذا از دیگر موارد حیاتی و پشت صحنه در گردشگری غذاسست و مسلماً بسیار آن، باعث کاهش و چه‌بساریزش اساسی گردشگران، به پیویستگر نزدیک شده است؛ زیرا غذا و بهداشت بسیار به یکدیگر نزدیک بوده و بهداشت جزو ابتدایی ترین و مهم‌ترین عوامل مؤثر در موقفیت بازاریابی کششی است که با ارائه گواهی نامه‌ها

- Antón, C., Camarero, C., & Laguna-García, M. (2017). "Towards a new approach of destination royalty drivers: Satisfaction, visitintensity andtourist motivation". *Current Issues in Tourism*, 20(3), 238-260.
- Anton, D. (2014). "Introductory Note: 2014 Protocol to the Forced Labour Convention, 1930". *International Legal Materials, Forthcoming*, 14-36.
- Ardabili, F., Rasouli, E., Mirzaie Daryani, SH., Molaie, M., & Sharegi, B. (2011). "The Role of Food and Culinary Condition in Tourism Industry". *Middle-East Journal of Scientific Research*, 9(6), 826-833
- Bencivenga, A., Vollaro, P. D., Forte, F., Giampietro, A. M., & Percoco, A. (2016). "Food and wine tourism in Basilicata". *Agriculture and agricultural science procedia*, 8, 176-185.
- Bessière, J. (1998). "Local development and heritage: traditional food and cuisine as tourist attractions in rural areas". *Sociologia ruralis*, 38(1), 21-34.
- Björk, P., & Kauppinen-Räisänen, H. (2014). "Culinary-gastronomic tourism-a search for local food experiences". *Nutrition & Food Science*, 44(4), 294-309.
- Buiatti, S. (2011). "Food and tourism: the role of the "Slow Food" association". *Food, Agri-Culture and Tourism* (pp. 92-101). Springer, Berlin, Heidelberg.
- Chang, R. C., & Mak, A. H. (2018). "Understanding gastronomic image from tourists' perspective: A repertory grid approach". *Tourism Management*, 68, 89-100.
- Chen, Q., & Huang, R. (2016). "Understanding the importance of food tourism to Chongqing, China". *Journal of Vacation Marketing*, 22(1), 42-54.
- Cohen, E., & Avieli, N. (2004). "Food in tourism: Attraction and impediment". *Annals of tourism Research*, 31(4), 755-778.
- Coria, C., Almiron, W., Valladares, G., Carpinella, C., Ludueña, F., Defago, M., & Palacios, S. (2008). "Larvicide and oviposition deterrent effects of fruit and leaf extracts from Melia azedarach". *Afzališ کیفیت آشپزی می‌شوند؛ همچنین با استفاده کارکنان متخصص به ارائه اطلاعات غذایی به گردشگران پردازند؛ زیرا بخش بسیار مهمی از خدمات مقصد را کارکنان قسمت پذیرایی تشکیل می‌دهند؛*
۶. مسئولان صنعت گردشگری غذا باید به دنبال معرفی بهترین‌ها در زمینه‌های مرتبط با غذا و آشپزی نظری سرآشپزها، رستوران‌ها، غذاها و حتی بازارها باشند و به دو دلیل در تبلیغات رسانه‌ای از آن‌ها نام ببرند: اول این‌که همواره گردشگران به دنبال لیست برتر بازارها، غذاها و به طور کلی بهترین‌ها بوده و نبود این لیست می‌تواند به ضعف و نبود آن‌ها در منطقه گردشگری تعبیر شود و دوم این‌که معرفی آن‌ها سبب افزایش وجهه و اعتبار منطقه گردشگری می‌شوند.
۷. مسئولان صنعت گردشگری می‌توانند با فراهم کردن منوهای متنوع از غذاها در رستوران‌ها و مکان‌هایی که برای ارائه غذا به گردشگران ایجاد شده‌اند از محدودیت‌ها، نیازها و یا سلیقه‌های گوナگون انواع رژیم غذایی گردشگران به دلایل عقیدتی (دينی) و حساسیتی غافل نشوند و با امکان‌پذیر کردن تست رایگان غذاها میزان علاوه‌مندی گردشگران به خوردن غذاهای منطقه را افزایش و سلیقه آن‌ها تغییر دهند؛
۸. مسئولان صنعت گردشگری باید لزوم سلامت و بهداشت غذا را در زمینه آلدگی شیمیایی، میکروبی و سموم دفع آفات و سالم بودن غذا به عنوان اولین عامل مهم در منطقه گردشگری جدی بگیرند و به بهداشت عمومی اطراف غذا نظری ظروف غذا و محیط ناها رخوری توجه کنند؛ البته نظارت سازمانهای ذی‌ربط بر کیفیت غذاها، که با ارائه گواهی نامه کیفیت، استاندارد غذاها را تضمین می‌کنند در این موضوع تأثیرگذار است.
۹. به مسئولان توصیه می‌شود که برای توسعه و گسترش گردشگری غذا علاوه بر بازار خارجی برای بازار داخلی نیز با تخصیص بودجه خاص در این زمینه، به تبلیغات و اطلاع‌رسانی گستره در سطح کشور و ترویج توانمندی‌ها در حوزه گردشگری غذا اقدام کنند.

منابع

- Adeyinka-Ojo, S. F., & Khoo-Lattimore, C. (2013). "Slow food events as a high yield strategy for rural tourism destinations: The case of Bario, Sarawak". *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 5(4), 353-364.
- Ali, M., Puah, C. H., Ayob, N., & Raza, S. A. (2019). Factors influencing tourist's satisfaction, loyalty and word of mouth in selection of local foods in Pakistan. *British Food Journal*, 122(6), 1-23.

- marketing*, 15(3), 259–273.
- Hall, C. M., & Sharples, L. (2003). “The consumption of experiences or the experience of consumption? An introduction to the tourism of taste”. In *Food tourism around the world*(pp. 13–36). Routledge.
- Hall, M., Mitchell, R., (2001). “Wine and food tourism”. In N. Douglas and R. Derrett, (Eds), *Special interest tourism* (pp. 307–325). Australia: John Wiley.
- Hattingh, C., & Swart, K. (2016). “The motives for visitors to attend a food and wine event in Cape Town and their satisfaction levels”. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 5(2), 1–14.
- Hillel, D. (2013). *Introduction to soil physics*. Academic press.
- Horng, J. S., & Tsai, C. T. (2012). “Exploring marketing strategies for culinary tourism in Hong Kong and Singapore”. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 17(3), 277–300.
- Horng, J. S., & Tsai, C. T. S. (2010). “Government websites for promoting East Asian culinarytourism:Across-nationalanalysis”. *Tourism management*, 31(1), 74–85.
- James, L., & Halkier, H. (2016). “Regional development platforms and related variety: Exploring the changing practices of food tourism in North Jutland, Denmark”. *European Urban and Regional Studies*, 23(4), 831–847.
- Jiménez-Beltrán, F., López-Guzmán, T., & González Santa Cruz, F. (2016). “Analysis of the relationship between tourism and food culture”. *Sustainability*, 8(5), 418.
- Kassean, H., & Gassita, R. (2013). “Exploring tourists push and pull motivations to visit Mauritius as a tourist destination”. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 2(3), 1–13.
- Khanna, R. S. (2016). *EVALUATING PUSH AND PULL FACTORS IN FOR GASTRONOMY TOURISM DESTINATION DECISIONS- THE CASE OF AMISH COUNTRY*(Doctoral dissertation, Kent State University).
- L. on Aedes aegypti (L.)(Diptera: Culicidae) ”. *Bioresource Technology*, 99(8), 3066–3070.
- Daries Ramón, N., Cristóbal Fransi, E., Ferrer-Rosell, B., & Mariné Roig, E. (2018). “Behaviour of culinary tourists: A segmentation study of diners at top-level restaurants”. *Intangible Capital*, 14(2), 332–355.
- Du Rand, G. E., & Heath, E. (2006). “Towards a framework for food tourism as an element of destination marketing”. *Current issues in tourism*, 9(3), 206–234
- Ellis, A., Park, E., Kim, S., & Yeoman, I. (2018). “What is food tourism?” *Tourism Management*, 68, 250–263.
- Ergal, Y. M., Enaud-Lechien, I., & Prungraud, J. (2011). “Proust du côté de chez Ruskin”. *Rencontres*, 279–287.
- Everett, S. (2009). “Beyond the visual gaze? The pursuit of an embodied experience through food tourism”. *Tourist Studies*, 8(3), 337–358.
- Falconer, E. (2013). “Transformations of the backpacking food tourist: Emotions and conflicts”. *Tourist Studies*, 13(1), 21–35.
- Fusté -Forné, F. (2018). “What do New Zealand newspapers say about food tourism?” *Tourism and Hospitality Research*, 20(1), 82–92
- Gálvez, J.C.P., Granda, M.J., López-Guzmán, T., & Coronel, J. R. (2017). “Local gastronomy, culture and tourism sustainable cities: The behavior of the American tourist”. *Sustainable Cities and Society*, 32, 604–612.
- Gomez, X. A., & Martin, B. G. (2010). “Tourism and quality agrofood products: an opportunity for the Spanish countryside”. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 97(2), 166–177.
- Guan, J., Gao, J., & Zhang, C. (2019). “Food Heritagization and Sustainable Rural Tourism Destination: The Case of China’s Yuanjia Village”. *Sustainability*, 11(10), 2858.
- Gyimóthy, S., & Mykletun, R. J. (2009). “Scary food: Commodifying culinary heritage as meal adventures in tourism”. *Journal of vacation*

“Globalisation and Food Consumption in Tourism”.
Annals of Tourism Research, 39(1), 171-196

Mariana, R. R., & Muhrifi-G, K. A. (2016). “The Strategy of Food Safety Handling Policy for Food Street Vendors as a Cultural Product and Culinary Tourism”. *International Conference on Tourism, Gastronomy, and Tourist Destination (ICTGTD 2016)*. Atlantis Press.

Marzo-Navarro, M., & Pedraja-Iglesias, M. (2012). “Critical factors of wine tourism: incentives and barriers from the potential tourist's perspective”. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 24(2), 312-334.

Matwick, K., & Matwick, K. (2018). “Culinary Tourism in Central America: A Cross-Analysis of Government Tourism Websites”. *Journal of culinary science & technology*, 16(3), 286-309.

May, G., & Mazza A. C. (2013). *Gastronomic Tourism: Implications for Singapore*, University of Pennsylvania.

Mbulu, Y. P., & Gunadi, I. M. A. (2016). “Study of Potential Culinary Products Made from Taro as a Culinary Attraction Towards the Motivation of Tourists in Bogor”. *International Conference on Tourism, Gastronomy, and Tourist Destination (ICTGTD 2016)*. Atlantis Press.

Millán Vázquez de la Torre, G., Hernández Rojas, R., & Navajas Romero, V. (2016). “The study of gastronomic tourism in Cordoba and the association of the cuisine. An econometric analysis”. *Tourism and hospitality management*, 22(2), 173-191.

Mohammad, B. A. M. A. H., & Som, A. P. M. (2010). “An analysis of push and pull travel motivations of foreign tourists to Jordan”. *International Journal of Business and Management*, 5(12), 41.

Moira, P., Mylonopoulos, D., & Kontoudaki, A. (2015). “Gastronomy as a Form of Cultural Tourism. A Greek Typology”. *Tims. Acta: naučni časopis za sport, turizam i velnes*, 9(2), 135-148.

Nelson, V. (2015). “Food and image on the official visitor site of Houston, Texas”. *Journal of Destination Marketing & Management*, 5(2), 133-140.

Kim, S., Park, E., & Lamb, D. (2019). “Extraordinary or ordinary? Food tourism motivations of Japanese domestic noodle tourists”. *Tourism Management Perspectives*, 29, 176-186.

Kim, Y. G., & Eves, A. (2012). “Construction and validation of a scale to measure tourist motivation to consume local food”. *Tourism management*, 33(6), 1458-1467.

Kivela, J., & Crotts, J. C. (2006a). “Gastronomy tourism: A meaningful travel market segment”. *Journal of Culinary Science & Technology*, 4(2-3), 39-55.

Kivela, J., & Crotts, J. C. (2006b). “Tourism and gastronomy: Gastronomy's influence on how tourists experience a destination”. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 30(3), 354-377.

Kumar, G. M. K. (2019). “Gastronomic tourism—A way of supplementing tourism in the Andaman & Nicobar Islands”. *International Journal of Gastronomy and Food Science*, 16, 100-139.

Lee, Y., Pennington-Gray, L., & Kim, J. (2019). “Does location matter? Exploring the spatial patterns of food safety in a tourism destination”. *Tourism Management*, 71, 18-33.

Levitt, J. A., Meng, F., Zhang, P., & DiPietro, R. B. (2019). “Examining factors influencing food tourist intentions to consume local cuisine”. *Tourism and Hospitality Research*, 19(3), 337-350.

Lian Chan, J., & Baum, T. (2007). “Motivation factors of ecotourists in ecolodge accommodation: The push and pull factors”. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 12(4), 349-364.

Lin, Y. C., Pearson, T. E., & Cai, L. A. (2011). “Food as a form of destination identity: A tourism destination brand perspective”. *Tourism and Hospitality Research*, 11(1), 30-48.

Long, L., & Lexington, K. Y. (2004). *Culinary Tourism*. The University Press of Kentucky. KY Lexington.

López Guzmán, T., & Sánchez Cañizares, S. (2012). “Culinary tourism in Córdoba (Spain)”. *British Food Journal*, 114(2), 168-179.

Mak, A.H.N., Lumbers, M., & Eves, A., (2012).

- Rahmanita, M., Suprina, R., & Puarag, H. P. (2016, November). *Culinary Tourism Phenomenon in Cirebon*. In International Conference on Tourism, Gastronomy, and Tourist Destination (ICTGTD 2016). Atlantis Press.
- Riswanto, E., & Robi'in, B. (2019, May). "Mobile Recommendation System for Culinary Tourism Destination using KNN (K-nearest neighbor)". In *Journal of Physics: Conference Series* (Vol. 1201, No. 1, p. 012039). IOP Publishing.
- Robinson, R. N., & Getz, D. (2016). "Food enthusiasts and tourism: Exploring food involvement dimensions". *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 40(4), 432–455.
- Rousta, A., & Jamshidi, D. (2019). "Food tourism value: Investigating the factors that influence tourists to revisit". *Journal of Vacation Marketing*, 26(1), 73–95.
- Sandelowski, M., & Barroso, J. (2007). *Handbook for Synthesizing Qualitative Research*. Springer Publishing Company, New York.
- Sengel, T., Karagoz, A., Cetin, G., Dincer, F. I., Ertugral, S. M., & Bal k, M. (2015). "Tourists' approach to local food". *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 195, 429–437.
- SkowronEk, E., Brzezińska-Wójcik, T., & Stasiak, A. (2019). "Culinary heritage as an opportunity to make lubelskie voivodeship's tourist offer more attractive (E Poland)". *Quaestiones Geographicae*, 38(1), 85–95.
- Smith, S., & Costello, C. (2009). "Culinary tourism: Satisfaction with a culinary event utilizing importance–performance grid analysis". *Journal of Vacation Marketing*, 15(2), 99–110.
- Sohn, E., & Yuan, J. (2013). "Who are the culinary tourists? An observation at a food and wine festival". *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 7(2), 118–131.
- Stanley, J., & Stanley, L. (2014). *Food tourism: A practical marketing guide*. Cabi.
- Stone, M.J., Migacz, S., & Wolf, E. (2019). "Beyond the journey: The lasting impact of culinary tourism activities". *Current Issues in Tourism*, 22(2), 147–152.
- Nicoletti, S., Medina-Viruel, M. J., Di-Clemente, E., & Fruet-Cardozo, J. V. (2019). "Motivations of the Culinary Tourist in the City of Trapani, Italy". *Sustainability*, 11(9), 26–86.
- Nurwitasari, A., & Ayuningsih, S. F. (2016). *Development of Traditional Culinary Tourism Potential for Tourist Attraction in Lombok*. International Conference on Tourism, Gastronomy, and Tourist Destination (ICTGTD 2016). Atlantis Press.
- Obonyo, G. O., Ayieko, M. A., & Kambona, O. O. (2013). "An importance–performance analysis of food service attributes in gastro-tourism development in Western Tourist Circuit, Kenya". *Tourism and hospitality research*, 12(4), 188–200.
- Okumus, B., Okumus, F., & McKercher, B. (2007). "Incorporating local and international cuisines in the marketing of tourism destinations: The cases of Hong Kong and Turkey". *Tourism management*, 28(1), 253–261.
- Ottenbacher, M. C., & Harrington, R. J. (2013). "A case study of a culinary tourism campaign in Germany: Implications for strategy making and successful implementation". *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 37(1), 3–28.
- Pérez Gálvez, J. C., Torres-Naranjo, M., Lopez-Guzman, T., & Carvache Franco, M. (2017). "Tourism demand of a WHS destination: an analysis from the viewpoint of gastronomy". *International Journal of Tourism Cities*, 3(1), 1–16.
- Pérez-Priego, M. A., García, G. M., de los Baños, M., Gomez-Casero, G., & Caridad y López del Río, L. (2019). "Segmentation Based on the Gastronomic Motivations of Tourists: The Case of the Costa Del Sol (Spain)". *Sustainability*, 11(2), 409.
- Peštek, A., & Činjarević, M. (2014). "Tourist perceived image of local cuisine: the case of Bosnian food culture". *British Food Journal*, 116(11), 1821–1838.
- Petrevska, B., & Deleva, S. (2014). "Empirical investigation on gastronomy and wine tourism". *Journal of Applied Economics and Business*, 2(4), 34–44.

- Wang, S., Lehto, X., & Cai, L. (2019). "Creature of habit or embracer of change? Contrasting consumer daily food behavior with the tourism scenario". *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 43(4), 595-616.
- Wang, W., Chen, J. S., & Huang, K. (2016). "Religious tourist motivation in Buddhist Mountain: The case from China". *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 21(1), 57-72.
- Wardani, I. W., Wijaya, D. A., & Saeroji, A. (2018). "Culinary Tourism Development Model in Surakarta, Indonesia" in the 1st International Conference on South East Asia Studies, KnE Social Sciences, 342-359.
- Wijaya, S., Morrison, A., Nguyen, T. H., & King, B. (2016, May). *Exploration of Culinary Tourism in Indonesia: What Do the International Visitors Expect?*, Asia Tourism Forum 2016—the 12th Biennial Conference of Hospitality and Tourism Industry in Asia. Atlantis Press.
- World Tourism Organization (WTO) (2012). "Global Report on Food Tourism". 4, AM Reports, UNWTO, Madrid.
- Yeoman, I., & McMahon-Beattie, U. (2016). "The future of food tourism". *Journal of Tourism Futures*, 2(1), 95-98.
- Yiamjanya, S., & Wongleedee, K. (2014). "International tourists' travel motivation by push-pull factors and the decision making for selecting Thailand as destination choice". *International Journal of Social, Education, Economics and Management Engineering*, 8(5), 1326-1331.
- Yoon, Y., & Uysal, M. (2005). "An examination of the effects of motivation and satisfaction on destination loyalty: a structural model". *Tourism management*, 26(1), 45-56.
- Yousaf, S., & Xiucheng, F. (2018). "Halal culinary and tourism marketing strategies on government websites: A preliminary analysis". *Tourism Management*, 68, 423-443.
- Stone, M. J., Soulard, J., Migacz, S., & Wolf, E. (2018). "Elements of memorable food, drink, and culinary tourism experiences". *Journal of Travel Research*, 57(8), 1121-1132.
- Therkelsen, A. (2015). "Catering for yourself: Food experiences of self-catering tourists". *Tourist Studies*, 15(3), 316-333.
- Tikkanen, I. (2007). "Maslow's hierarchy and food tourism in Finland: five cases". *British food journal*, 109(9), 721-734.
- Timothy, D. J., & Ron, A. S. (2013). "Understanding heritage cuisines and tourism: Identity, image, authenticity, and change". *Journal of Heritage Tourism*, 8(2-3), 99-104.
- Tsai, C.T.S., & Wang, Y.C. (2017). "Experiential value in branding food tourism". *Journal of Destination Marketing & Management*, 6(1), 56-65.
- Turgarini, D., & Sari, H. P. R. (2016). *Gastronomy Tourism Attraction in Ternate City*. In International Conference on Tourism, Gastronomy, and Tourist Destination (ICTGTD 2016). Atlantis Press.
- Updhyay, Y., & Sharma, D. (2014). "Culinary preferences of foreign tourists in India". *Journal of Vacation Marketing*, 20(1), 29-39.
- Vareiro, L., Freitas Santos, J., Remoaldo, P. C., & Cadima Ribeiro, J. (2016). "Evaluating the guimarães 2012 european capital of culture: National and international tourists' behaviors and perceptions". *Event Management: an International Journal*, 20(1), 88-9.
- Vázquez-Martínez, U. J., Sanchís-Pedregosa, C., & Leal-Rodríguez, A. L. (2019). "Is Gastronomy A Relevant Factor for Sustainable Tourism? An Empirical Analysis of Spain Country Brand". *Sustainability*, 11(9), 2696.
- Vong, L. T.-N., & Ung, A. (2012). "Exploring critical factors of Macaús Heritage tourism: What heritage tourists are looking for when visiting the city's iconic heritage site". *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 17(3), 231-245.